Az?rbaycan Respublikas?n?n Prezidenti ?lham ?liyevin s?drliyi il? Nazirl?r Kabinetinin 2019-cu ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi inki?af?n?n yekunlar?na v? qar??da duran v?zif?l?r? h?sr olunan iclas? keçirilib.

Dövl?t ba?ç?s? iclasda giri? nitqi söyl?di.

Prezident ?lham ?liyevin giri? nitqi

-Bu ilin yanvar ay?nda 2018-ci ilin yekunlar?n? müzakir? ed?rk?n m?n ?minlik ifad? etdim ki, 2019-cu il ölk?miz üçün u?urlu il olacaq. Biz öt?n il keçirilmi? prezident seçkil?rind?n sonra islahatlar?n yeni m?rh?l?sin? q?d?m qoyduq. Prezident seçkil?ri ?r?f?sind? islahatlar?n anonsu verildi v? islahatlar?n m?qs?dyönlü ??kild? h?yata keçirilm?si üçün çox ciddi add?mlar at?lm??d?r, haz?rl?q i?l?ri apar?lm??d?r. Bu ilin birinci rübünd? ?ld? edilmi? sosial v? iqtisadi n?tic?l?r göst?rir ki, biz düzgün yolday?q, islahatlara alternativ yoxdur. Son ill?r ?rzind? müxt?lif m?rh?l?l?rd? islahatlar apar?l?b v? bu islahatlar n?tic?sind? ölk?miz inki?af edib. Son 15 il ?rzind? iqtisadi bax?mdan dünyada Az?rbaycan q?d?r inki?af ed?n ikinci ölk? olmam??d?r. Ölk?mizd? çox böyük infrastruktur layih?l?ri icra edildi, insanlar?n rifah hal? yax??la?d? v? respublikam?z?n g?l?c?k inki?af? üçün möhk?m z?min yarad?lm??d?r.

Bildiyiniz kimi, prezident seçkil?rind?n sonra imzalad???m ilk F?rman ??hid ail?l?rinin sosial müdafi?si il? ba?l? idi. Çox ciddi F?rman idi v? onun icra edilm?si n?tic?sind? 12 mind?n çox ??hid ail?si dövl?t t?r?find?n 11 min manat m?bl??ind? v?sait alacaq. Art?q v?saitin verilm?si prosesi ba?lam??d?r. ?lb?tt? ki, islahatlar?n davam etdirilm?si üçün biz çox ciddi i?l?m?liyik, daim inki?afda, axtar??da olmal?y?q. Dünya d?yi?ir, v?ziyy?t d?yi?ir, qar??m?zda yeni ça??r??lar dayan?r. Ona gör? biz daim ir?liy? baxmal?y?q ki, ölk?mizi nec? inki?af etdir?k v? inki?af? dayan?ql? v? uzunmüdd?tli ed?k.

?lin ?vv?lind?n Az?rbaycan iqtisadiyyat?nda ba? vermi? müsb?t d?yi?iklikl?r bizim potensial?m?z? gücl?ndirir, ?hali t?r?find?n yüks?k qiym?tl?ndirilir v? biz? ?lav? maliyy? resursu ?ld? etm?k üçün ??rait yarad?r. Birinci rübd? büdc? daxilolmalar? ciddi ??kild? - 200 milyon manatdan çox art?b. Bunun 150 milyon manatdan çox hiss?sini vergi sah?sind?, 50 milyon manatdan çox hiss?ni is? gömrük sah?sind? ?ld? etmi?ik. Sevindirici hal ondan ibar?tdir ki, vergi orqanlar? qeyri-neft sektorundan daha çox - 136 milyon manat vergil?r toplaya bilmi?l?r. Bu, islahatlar?n bariz nümun?sidir. Sahibkarlar da bilirl?r ki, onlar dövl?tin vergisini tam öd?m?lidirl?r. ??ffafl?q v? yeni yana?ma n?tic?sind? biz birinci rübd? böyük m?bl??d? ?lav? v?sait ?ld? etdik. ?lb?tt?, bu, imkan yaratd? ki, biz bu v?saiti, ilk növb?d?, sosial sah?y? yön?ld? bildik.

Son ill?rd? h?m sosial, h?m infrastruktur sah?l?rind?, insanlar?n rifah hal?n?n yax??la?d?r?lmas? istiqam?tind? çox ciddi add?mlar at?lm??d?r. Büdc? daxilolmalar?n?n art?m? ?min?m ki, ilboyu mü?ahid? olunacaq. Çünki apar?lan islahatlar v? yeni yana?ma prinsipl?ri bunu dem?y? ?sas verir. Bel?likl?, bizd? ?lav? maliyy? resursu formala?acaqd?r.

?qtisadi v? sosial sah?d? apar?lan siyas?t r?q?ml?rd? d? özünü büruz? verir. Bel?likl?, ilin birinci rübünd? ümumi daxili m?hsul 3 faiz artm??d?r. Bu, son bir neç? il ?rzind? ?n yüks?k göst?ricidir v? ?min?m ki, ilin sonuna q?d?r bu r?q?m daha da artacaq. Çünki görül?n i?l?r bunu dem?y? ?sas verir. S?naye istehsal? 4,4 faiz artm??d?r. Bu da yax?? göst?ricidir. Amma bundan daha yax?? göst?rici odur ki, qeyri-neft sektorunda s?naye istehsal? 15,6 faiz artm??d?r. Bax, gördüyümüz i?l?rin n?tic?si budur v? s?naye istehsal?n?n, xüsusil? qeyri-neft sektorunda s?naye istehsal?n?n art?r?lmas? bizim siyas?timizin bariz nümun?sidir. K?nd t?s?rrüfat? 3,6 faiz, ?halinin g?lirl?ri is? 5,5 faiz art?b. ?nflyasiya a?a?? s?viyy?d?dir - 2,1 faiz. Ölk? iqtisadiyyat?na 2,8 milyard dollar s?rmay? qoyulub. Bu s?rmay?nin 2 milyard? ölk?mizin qeyri-neft sektoruna yat?r?l?b. Biz burada da müsb?t dinamikan? görürük. Çünki bizim ?sas m?qs?dimiz, ?sas v?zif?miz qeyri-neft sektorunun inki?af?d?r. S?rmay?nin c?lb edilm?si ?lb?tt? ki, h?r bir ölk? üçün çox ön?mli m?s?l?dir, o cüml?d?n bizim üçün. ?g?r ?vv?lki ill?rd? daha çox neft-qaz sektoruna s?rmay? qoyulu?u t?min edilirdis?, haz?rda biz bunu qeyri-neft sektorunda görürük v? bu da apar?lan i?l?rin n?tic?sidir. Çünki Az?rbaycanda biznes mühiti yax??la??r, s?rmay? qoyulu?u üçün daha yax?? ??rait yarad?l?r, h?m yerli, h?m xarici s?rmay?l?r dövl?t t?r?find?n laz?mi s?viyy?d? qorunur. Bel?likl?, biz xarici v? daxili s?rmay?ni c?lb etm?kl? ölk?mizi inki?af etdiririk. ?lb?tt? ki, Az?rbaycana s?rmay? qoyulu?unun perspektivl?ri üçün apard???m?z islahatlar ba?l?ca rol oynay?r. Bildiyiniz kimi, Dünya Bank? "Doing Business" hesabat?nda Az?rbaycan? 25-ci yer? layiq görüb. Biz il ?rzind? 32 pill?

ir?lil?mi?ik v? ?n islahatç? 10 ölk? s?ras?nda yer alm???q. ?lb?tt?, xarici investorlar, eyni zamanda, yerli sahibkarlar bunu görürl?r, bilirl?r v? bel?likl?, Az?rbaycana s?rmay? qoyulu?u prosesi ?min?m ki, bundan sonra da t?min edil?c?kdir.

Bel?likl?, ?sas iqtisadi v? sosial göst?ricil?r müsb?tdir, dinamika t?min edilir. ?lav? g?lirl?rimiz imkan verir ki, biz sosial m?s?l?l?rin h?llind? daha f?al olaq v? daha böyük i?l?r gör?k. Bildiyiniz kimi, ilin ?vv?lind?n çox böyük h?cmli sosial paket t?qdim edildi, t?sdiql?ndi, müvafiq f?rmanlar imzaland?. Bu proses? haz?rl??? biz keç?n ild?n ba?lam??d?q v? prezident seçkil?rind?n sonra andiçm? m?rasimind? ?slind?, görül?c?k i?l?rl? ba?l? m?nim t?r?fimd?n göst?ri?l?r verildi, yeni yana?man?n konturlar? mü?yy?n edildi. ?lav? maliyy? v?saiti imkan verir ki, biz sosial sah?ni daha da gücl?ndir?k. Minimum ?m?khaqq? v? minimum pensiyalar t?xmin?n 40 faiz, sosial müavin?tl?r orta hesabla 2 d?f?, m?cburi köçkünl?r? veril?n müavin?t 50 faiz artm??d?r, t?l?b?l?rin t?qaüdü, ??hid ail?l?rin?, Qaraba? müharib?si ?lill?rin? veril?n müavin?tl?r artm??d?r. N?yin hesab?na, ?lb?tt? ki, islahatlar?n hesab?na. Ona gör? ki, biz daha s?m?r?li i?l?yirik, ??ffafl??? t?min edirik, biznes mühiti yax??la??r. Bu, biz? imkan verir ki, bu m?s?l?l?ri h?ll ed?k.

Dig?r ön?mli m?s?l? problemli kreditl?rl? ba?l? idi. Bu m?s?l? Az?rbaycanda ?n yüks?k s?viyy?d? h?ll olundu. Bildiyiniz kimi, bir neç? il bundan ?vv?l, neftin qiym?tinin k?skin, t?qrib?n 4 d?f? dü?m?si n?tic?sind? neft ixrac ed?n ölk?l?r böyük ç?tinlikl?rl? üzl??mi?l?r. O ölk?l?rd? milli valyuta qiym?td?n dü?dü, o cüml?d?n Az?rbaycanda. Bu, qaç?lmaz hal idi. Ancaq biz q?sa müdd?t ?rzind? v?ziyy?ti sabitl??dir? bildik. 2016-2017-ci ill?rd? iqtisadi v? makroiqtisadi sabitliyin t?min edilm?si üçün add?mlar at?ld?. Baxmayaraq ki, o ill?rd? inflyasiya yüks?k s?viyy?d? idi. Ancaq biz v?ziyy?ti sabitl??dir? bildik v? bel?likl?, inki?af üçün z?min yaratd?q. T?bii ki, bizim iqtisadi v? maliyy? imkanlar?m?z artd?qca, ilk növb?d?, v?t?nda?lar? narahat ed?n bu m?s?l?ni h?ll etdik, özü d? ?n yüks?k s?viyy?d?. Bir neç? ölk?d? bu m?s?l? il? ba?l? mü?yy?n add?mlar at?lm??d?r, müqayis? aparmaq ist?mir?m. Ancaq dey? bil?r?m ki, bu m?s?l? ?n geni?miqyasl? v? v?t?nda?lar? t?min ed?c?k ??kild?, ?dal?tli ??kild? Az?rbaycanda h?ll olunub. N? üçün? Ona gör? ki, bizim siyas?timizin m?rk?zind? Az?rbaycan v?t?nda?? dayan?r. Biz Az?rbaycan v?t?nda??n?n rifah? üçün ?limizd?n g?l?ni edirik. Bel?likl?, 100 minl?rl? insan? narahat ed?n bu m?s?l? d? u?urla h?ll olundu. Y?ni, kompensasiyalar?n verilm?si prosesi ba?lam??d?r v? ?min?m ki, q?sa müdd?t ?rzind? ba?a çatacaqd?r.

Dig?r m?s?l? vaxtil? tikilmi?, ancaq istismara q?bul edilm?mi? evl?rl? ba?l? idi. Çoxm?nzilli binalarda ya?ayan v?t?nda?lar ?ziyy?t ç?kirdil?r, çünki o binalarla ba?l? s?n?dl??m? i?l?ri apar?lmam??d?r, mü?yy?n çat??mazl?qlar var idi. Ona gör? bu m?s?l? il? ba?l? da F?rman imzaland? v? indi komissiya i?l?yir. Art?q evl?rin, m?nzill?rin s?n?dl??m?si prosesi ba?lam??d?r. M?n bu yax?nlarda göst?ri? vermi?dim ki, bu i?l?r daha da sür?tl? getsin v? o qüsurlar tezlikl? aradan qald?r?ls?n, bu m?s?l? d? öz h?llini taps?n.

Bel?likl?, görül?n bu i?l?r n?tic?sind? üç milyon insan imzalanm?? f?rmanlardan bu v? ya dig?r formada faydalan?b, v?t?nda?lar?n maddi v?ziyy?ti yax??la??b, onlar? narahat ed?n probleml?r öz h?llini tap?b. G?l?c?kd? biz bu istiqam?td? add?mlar?m?z? ataca??q. ?min?m ki, qar??da duran bütün v?zif?l?r u?urla icra edil?c?k. Tam ?minlik var. Ölk? u?urla inki?af edir. Ölk?mizd? sabitlik t?min olunur. Sabitliyin t?minatç?s? Az?rbaycan xalq?d?r. Siyas?timiz? göst?ril?n d?st?k bizi gücl?ndirir. ?lb?tt? ki, biz daha inamla ir?liy?, nikbinlikl? g?l?c?y? bax?r?q. Çünki ölk? qar??s?nda duran bütün v?zif?l?r icra edilir.

Bu ilin yanvar ay?nda regionlar?n sosial-iqtisadi inki?af?na dair dördüncü Dövl?t Proqram? q?bul edilmi?dir. Bu da çox ön?mli hadis?dir. Üçüncü proqram u?urla v? art?qlamas? il? icra edilmi?dir. Üç proqram?n icras? n?tic?sind? ölk?mizd? bir çox ön?mli m?s?l?l?r öz h?llini tap?b, o cüml?d?n sosial infrastruktur sah?sind?. 3200-d?n çox m?kt?b tikilib v? t?mir edilib. Bizd? m?kt?b fondu t?qrib?n 5000-? yax?nd?r. Onlar?n böyük hiss?si yenid?n qurulub v? bu proses davam etdirilir. 640-dan çox tibb mü?ssis?si tikilib v? yenid?n qurulub. Dem?k olar ki, indi bizim bütün ??h?rl?rimizd?, - bir neç? ??h?ri istisna etm?k ??rtil?, orada da yax?n zamanlarda bu i?l?r görül?c?k, - ?n müasir avadanl?qlarla t?chiz edilmi? x?st?xanalar var. Bak? ??h?rind? s?hiyy? sah?sind? çox böyük i?l?r görülüb, yeni x?st?xanalar, tibb mü?ssis?l?ri yarad?l?b.

?nfrastruktur layih?l?ri il? ba?l?, görün, n? q?d?r böyük i?l?r görülüb. Bu gün qazla?d?rman?n s?viyy?sin? gör? Az?rbaycan dünyada lider ölk?l?rd?ndir, qazla?d?rman?n s?viyy?si 95 faiz? çat?b. Biz ?n ucqar da? k?ndl?rin? qaz x?tl?ri ç?kdik. Halbuki bu, iqtisadi c?h?td?n s?m?r?sizdir. Biz Az?rbaycanda qaz?n mövcud olan a?a?? tarifi il? o x?rcl?ri heç vaxt qar??laya bilm?rik. Onu da bildirm?liy?m ki, Az?rbaycanda t?bii qaz?n tarifl?ri dünya miqyas?nda ?n a?a?? s?viyy?l?rd?n biridir, b?zi qon?u ölk?l?rd?n iki-üç d?f? a?a??d?r. Qaz?n olmamas? insanlar? narahat ed?n m?s?l? idi. ?ndi bizim t?qrib?n 3-4 faiz ya?ay?? m?nt?q?l?rimiz var ki, orada qaz yoxdur. Biz o i?l?ri d? gör?c?yik.

Elektrik enerjisi il? ba?l? qoyulan investisiyalar biz? n?inki özümüzü t?min etm?y?, ixrac da etm?y? imkan verdi. Vaxt var idi ölk?mizi qaranl?q bürümü?dü. Vaxt var idi gec? saat 12-d? televizor da söndürülürdü ki, elektrik

enerjisin? s?rfiyyat azals?n. Biz xaricd?n elektrik enerjisini al?rd?q v? özümüzü güc-b?la il? t?min edirdik. ?ndi biz xaric? elektrik enerjisi ixrac edirik. Ölk? daxilind? bütün bu i?l?r görülüb. Yollar?n ç?kili?i - 15 min kilometr avtomobil yolu sal?n?b. ?ndi h?r il bütün bölg?l?rd?, bütün rayonlarda, o cüml?d?n Bak? ??h?rind?, Bak? q?s?b?l?rind? bu i?l?r gedir. Bu, h?m insanlara rahatl?q verir, h?m biznes, h?m d? fermerl?r üçün çox ?h?miyy?tlidir. Bunun h?r c?h?td?n böyük faydas? var. M?n bu gün Regional ?nki?af Proqram?n?n ancaq bir hiss?sini qeyd edir?m. Bu, do?rudan da böyük bir dönü?, böyük bir ir?lil?yi? oldu.

Dördüncü proqram?n q?bul edilm?si ön?mli hadis?dir. Dördüncü proqram be? il ?rzind? icra edil?c?k. Bu gün h?l? d? gör? bilm?diyimiz i?l?ri biz növb?ti ill?r ?rzind? gör?c?yik ki, ölk?miz daha da inamla, u?urla inki?af etsin.

Bu il iri s?naye mü?ssis?l?rinin aç?l??? olmu?dur. ?ki böyük zavodun – karbamid v? yüks?k s?xl?ql? polietilen zavodlar?n?n aç?l??? bizim s?naye potensial?m?z? böyük d?r?c?d? gücl?ndirir. Bu zavodlarda yüzl?rl? yeni i? yeri yarad?l?b. Orada i?l?y?n v?t?nda?lar t?lim keçibl?r. Onlar bir neç? ölk?d? t?lim kurslar?nda olmu?lar. Orada i?l?y?nl?rin ?ks?riyy?ti g?nc müt?x?ssisl?rdir. Bu, h?m yeni texnologiyalard?r, h?m qeyri-neft sektorunun inki?af?d?r, ixrac potensial?m?z?n art?r?lmas?d?r. Bu, bir daha onu göst?rir ki, Az?rbaycan s?naye istehsal? sah?sind? böyük i?l?r görm?y? qadirdir. ?lb?tt? ki, s?naye istehsal? növb?ti ill?rd? bizim üçün prioritet m?s?l?l?rd?n biri olacaq. ?min?m ki, h?m yerli, h?m d? xarici sahibkarlar bu i?l?r? diqq?t göst?r?c?kl?r.

?ndi xaricd?n investisiya, s?rmay? qoymaq ist?y?nl?rin say? çoxal?r. Xarici sahibkarlar müraci?t edirl?r. M?nim bu yax?nlarda Çin Xalq Respublikas?na etdiyim s?f?r ç?rçiv?sind? görü?düyüm iri ?irk?tl?rin r?hb?rl?rinin fikri d? çox müsb?tdir. Onlar da Az?rbaycana s?rmay? qoymaq üçün indi i?l?r apar?rlar v? böyük maraq göst?rirl?r.

Biz bu ilin ?vv?lind?n ölk?mizd? bir neç? möt?b?r beyn?lxalq t?dbir keçirmi?ik. Onlar?n aras?nda VII Bak? Qlobal Forumunu qeyd etm?k ist?yir?m. Bu, dünya miqyas?nda bu gün ?n möt?b?r forumlardan biridir. Bu forumda 50 ölk?ni t?msil ed?n 500-d?n çox qonaq i?tirak etmi?dir. Onlar?n aras?nda 50-y? yax?n f?aliyy?td? olan v? sabiq dövl?t v? hökum?t ba?ç?s? olmu?dur. Forum h?m intellektual potensial?na, h?m d? müzakir? olunan m?s?l?l?r? gör? do?rudan da dünya miqyas?nda seçil?n t?dbirl?rd?n biridir.

Bak?da bizim t???bbüsümüzl? OPEC+ görü?ü keçirilmi?dir. Bildiyiniz kimi, Az?rbaycan n?inki bu t???bbüsün i?tirakç?s?d?r, h?tta bu t???bbüsün, - ?g?r bel? dem?k mümkündürs?, - mü?llifl?rind?n biridir. Çünki OPEC-in ba? katibinin Bak?da olan zaman aç?qlamas? bunu göst?rir. M?n bunu özüm heç vaxt demirdim. Ancaq o, bunu r?smi qaydada bildirdi ki, h?l? 2016-c? ild? Davos Ümumdünya ?qtisadi Forumunda ç?x?? ed?rk?n, paneld? suala cavab ver?rk?n demi?dim ki, neftin qiym?tinin t?nziml?nm?si üçün ?n m?qbul variant OPEC v? iri qeyri-OPEC ölk?l?rinin birg? f?aliyy?tidir. Onlar raz?l??a g?lm?lidirl?r ki, neftin qiym?ti sabit qals?n. Hasilat a?a?? dü?m?lidir v? h?r k?s buna ?m?l etm?lidir. Ancaq o halda neftin qiym?ti qalxa bil?r. ?g?r o vaxt neftin qiym?ti t?qrib?n 30 dollar ?traf?nda idis?, bu gün bu, 70 dollar ?traf?ndad?r.

Y?ni, burada da Az?rbaycan öz töhf?sini verir. Bizim d?v?timizl? OPEC v? qeyri-OPEC ölk?l?rinin görü?ü Bak?da keçirilmi?dir. Ad?t?n bu görü? OPEC-in m?nzil-q?rargah?nda keçirilir, b?zi hallarda ba?qa ölk?l?rd?, o cüml?d?n Bak?da.

Bu il C?nub Qaz D?hlizinin M??v?r?t ?uras? ?n?n?vi olaraq Az?rbaycanda keçirildi. Bu görü?ün d? çox böyük m?nas? var. Çünki h?r il keçiril?n bu t?dbir h?m imkan verir ki, biz görülmü? i?l?r? n?z?r salaq v? ?n ön?mlisi, görül?c?k i?l?r haqq?nda fikir mübadil?si aparaq, birg? f?aliyy?t plan? t?rtib ed?k. Bel?likl?, il ?rzind? biz el? bil ki, özümüz üçün bir i? plan? t?rtib edirik.

Dig?r ön?mli t?dbirl?r keçirilmi?dir. Bir sözl?, Az?rbaycan ilin ?vv?lind?n bütün sah?l?rd? u?urla inki?af edir. Sosial m?s?l?l?r aras?nda, ?lb?tt? ki, m?cburi köçkünl?rin probleml?ri daimi diqq?t m?rk?zind?dir. Bu il art?q 810 m?cburi köçkün ail?si yeni müasir q?s?b?y? köçürülür. Bu proses davam etdiril?c?k. Bu, bizim ?n prioritet m?s?l?l?rimizd?n biridir. Bu m?s?l?y? biz daim diqq?t göst?ririk.

O ki qald?, Erm?nistan-Az?rbaycan Da?l?q Qaraba? münaqi??sinin h?llin?, bizim mövqeyimizd? heç bir d?yi?iklik yoxdur. Prinsipial mövqeyimiz ondan ibar?tdir ki, bu m?s?l? ölk?mizin ?razi bütövlüyü ç?rçiv?sind?, beyn?lxalq t??kilatlar?n q?bul etdikl?ri q?rar v? q?tnam?l?r ?sas?nda, Helsinki Yekun Akt?na, BMT T?hlük?sizlik ?uras?n?n q?tnam?l?rin? uy?un h?ll olunmal?d?r. Ba?qa yana?ma yoxdur. Az?rbaycan?n ?razi bütövlüyü heç vaxt dan???qlar mövzusu olmay?b v? olmayacaq. Onu da bildirm?liy?m ki, dan???qlar format? d?yi?m?z olaraq qal?r. Baxmayaraq ki, b?zi c?hdl?r olub, ancaq bizim f?aliyy?timiz n?tic?sind? bu c?hdl?rin qar??s? al?n?b. H?mçinin Minsk qrupunun h?ms?drl?ri t?r?find?n mart?n 9-da verilmi? aç?qlama ünvanl?d?r, birm?nal?d?r v? bir daha onu göst?rir ki,

münaqi??nin iki t?r?fi var. Ona gör? hesab edir?m ki, bu mövzu art?q öz h?llini tap?b. Biz bundan sonra da öz prinsipial mövqeyimizd? qalaca??q, ölk?mizi, ordumuzu gücl?ndir?c?yik. Bu ilin ?vv?lind?n bu istiqam?td? d? böyük i?l?r görülüb v? görül?c?k.

x x x

Prezidentin iqtisadi siyas?t v? s?naye m?s?l?l?ri üzr? köm?kçisi Natiq ?M?ROV ç?x?? ed?r?k dedi:

-Möht?r?m c?nab Prezident.

Hörm?tli iclas i?tirakç?lar?.

??sas? xalq?m?z?n ümummilli lideri Heyd?r ?liyev t?r?find?n qoyulmu? iqtisadi inki?af strategiyas? 2003-cü ild?n etibar?n, möht?r?m c?nab Prezident, Sizin t?r?finizd?n u?urla inki?af etdiril?r?k çox böyük nailiyy?tl?r? imza at?lm??d?r. T?r?finizd?n haz?rlanaraq u?urla h?yata keçiril?n iqtisadi islahatlar, regionlar?n sosial-iqtisadi inki?af proqramlar? v? dig?r c?sar?tli add?mlar Az?rbaycanda n?h?ng infrastruktur layih?l?rinin realla?mas?na, iqtisadiyyat?n bütün sah?l?rin? investisiya qoyulu?lar?n?n ?h?miyy?tli d?r?c?d? art?r?lmas?na g?tirib ç?xarm??, g?l?c?kd? turizmin, k?nd t?s?rrüfat?n?n v? qeyri-neft sektorunun dig?r sah?l?rinin inki?af?n? t?min ed?c?k möhk?m t?m?l b?rq?rar olunmu?dur.

Möht?r?m c?nab Prezident, 2014-2015-ci ill?rd? dünya bazarlar?nda neftin qiym?tinin 4 d?f?y? q?d?r a?a?? dü?m?si il? yaranan dünya iqtisadi böhran? v? bu böhrandan ölk?mizin q?sa müdd?td? ç?xaraq iqtisadi art?m? yenid?n t?min etm?si m?hz qurdu?unuz o möhk?m t?m?l say?sind? mümkün olmu?dur. Bu da bir h?qiq?tdir ki, regionlar?n sosial-iqtisadi inki?af proqramlar?n?n v? çoxsayl? infrastruktur layih?l?rinin u?urlu icras? olmasayd?, biz bu gün turizmin inki?af?ndan dan??a bilm?zdik. Vaxt?nda h?yata keçirilmi? n?h?ng meliorasiya layih?l?ri olmasayd?, bu gün k?nd t?s?rrüfat?n?n u?urlu inki?af? mümkün olmazd?.

Möht?r?m c?nab Prezident, ç?x??lar?n?z?n birind? qeyd etdiyiniz kimi, 2014-2015-ci ill?rd? ba? ver?n dünya iqtisadi böhran?na gör? Siz qeyri-neft sektorunun inki?af?n?n dayan?ql????n? t?min etm?k v? iqtisadiyyat?n neft sektorundan as?l?l???n? minimuma endirm?k üçün n?z?rd? tutdu?unuz t?dbirl?rin müdd?tl?rini t?xmin?n on il qaba?a ç?km?li oldunuz. Lakin h?min dövr? q?d?r Sizin r?hb?rliyinizl? h?yata keçirilmi? layih?l?r bu mür?kk?b v?ziyy?ti, v?t?nda?lar?n sosial rifah?n? pozmadan v? n?z?rd? tutulmu? bütün sosial proqramlar? icra etm?kl? ç?tinliyi imkana çevirm?k kimi bir bacar??a da imza atma??n?za ??rait yaratm??d?r. Sizin tap??r???n?za ?sas?n ba?lan?lan layih?l?r d? daxil olmaqla, h?yata keçirm?yi n?z?rd? tutdu?unuz yeni proqramlar, qeyri-neft sektorunda s?nayenin, k?nd t?s?rrüfat?n?n v? dig?r sah?l?rin inki?af?n? t?min ed?c?k dövl?t proqramlar? vahid bir s?n?dd? - milli iqtisadiyyat v? iqtisadiyyat?n ?sas sektorlar? üzr? Strateji Yol x?rit?l?rind? birl??diril?r?k 2016-c? ilin dekabr ay?nda t?r?finizd?n müvafiq F?rmanla t?sdiq edilmi?dir. Bu Yol x?rit?l?rinin ?sas icras? 2017-2020-ci ill?r olmaqla, dörd ili ?hat? edir v? keç?n iki il müdd?tind? n?z?rd? tutulan t?dbirl?rin ?n az? 50 faizinin icras? n?z?rd? tutulmu?dur. Müvafiq S?r?ncam?n?zla ?qtisadi ?slahatlar?n T?hlili v? Kommunikasiya M?rk?zi t?r?find?n h?yata keçiril?n monitorinqin n?tic?l?rin? ?sas?n, Strateji Yol x?rit?l?rinin ümumi icras? n?z?rd? tutulan 50 faiz? qar?? 52 faiz t??kil etmi?dir ki, bu da icra qrafikini qabaqlamaqla icran?n sür?tl?ndirilm?si anlam?na g?lir. Ayr?-ayr? sah?l?r üzr? icra faizl?rinin müxt?lif olmas?na baxmayaraq, bütövlükd? n?z?rd? tutulan 50 faizlik icra h?yata keçmi? v? 52 faizlik icra il? biz bu m?qama g?lib ç?xm???q. Ayr?-ayr? qurumlar?n performans?na n?z?r yetirdikd? is? bütövlükd? bütün qurumlar 50 faiz üçün n?z?rd? tutulan h?dd? g?lib çatm??, lakin Biznes Mühiti v? Beyn?lxalq Reytinq üzr? Komissiya, ?cbari Tibbi S??orta üzr? Dövl?t Agentliyi, Vergil?r Nazirliyi, V?t?nda?lara Xidm?t v? Sosial ?nnovasiyalar üzr? Dövl?t Agentliyi Strateji Yol x?rit?l?rind? onlar üçün mü?yy?n edilmi? t?dbirl?rin icras?n? dem?k olar ki, tam ??kild? h?yata keçirmi?dir.

Möht?r?m c?nab Prezident, Strateji Yol x?rit?l?rinin ?sas t?dbirl?rinin t?qrib?n 40 faizi ?qtisadiyyat Nazirliyi v? K?nd T?s?rrüfat? Nazirliyinin pay?na dü?ür ki, bu m?s?l?l?r? sistemli yana??lmas?, çoxsayl? komissiyalar?n, ?laq?l?ndirici qruplar?n monitorinq qurumlar? il? birg? f?aliyy?ti h?m h?r iki nazirliyin, h?m d? dig?r qurumlar?n birg? f?aliyy?ti il? Strateji Yol x?rit?l?rind? bu u?ura imza atma?a imkan vermi?dir. M?n burada xüsusil? Az?rbaycan Respublikas?n?n Birinci vitse-prezidenti hörm?tli Mehriban xan?m?n xidm?tini qeyd etm?k ist?rdim. Çünki qurumlar?n ?laq?l?ndirilm?si, müxt?lif fikirl?rin bir araya g?tirilm?si, vahid mövqed?n ç?x?? ed?r?k islahat proqramlar?n?n h?yata keçirilm?si istiqam?tind? Mehriban xan?m?n ?h?miyy?tli d?st?yi xüsusi qeyd olunmal?d?r. Strateji Yol x?rit?l?rind? tap??r???n?za ?sas?n mü?yy?n edilmi? t?dbirl?rin biz? n? verdiyin? baxsaq, ilk növb?d?, makroiqtisadi sistemd? pul bazas? h?d?f götürülm?kl? makroiqtisadi sabitliy? nail olundu, manat?n m?z?nn?si sabitl??dirildi, inflyasiya optimal h?dd? endirildi, strateji valyuta ehtiyatlar? ?h?miyy?tli d?r?c?d? artd?. Dövl?t Neft Fondunun v?saitl?rind?n istifad?y? dair büdc? qaydalar?, beyn?lxalq al?md? “q?z?l qayda” adland?r?lan qaydalar t?sdiq edildi. Borc strategiyas?, ortamüdd?tli x?rcl?r ç?rçiv?si q?bul edildi, fiskal dayan?ql?l???n gücl?ndirilm?si t?min olundu, bank sektorunda ?h?miyy?tli islahatlar h?yata keçirildi.

Sizin tap??r???n?za ?sas?n biznes mühitinin daha da yax??la?d?r?lmas? v? sahibkarlar üçün ?lveri?li biznes mühiti qurulmas? sah?sind? çox ciddi add?mlar at?lm??d?r. Prezident yan?nda Apellyasiya ?uras? yarad?ld?, Kiçik v? Orta Biznesin ?nki?af? Agentliyi t?sis olundu, sahibkarlar?n dünya iqtisadi m?kan?na inteqrasiyas?n? t?min etm?k m?qs?dil? “Enterprise Azerbaijan” portal?, “Azexport.az”, ?r?q?msal ticar?t qov?a?? platformalar? yarad?ld?. ?nvestorlar?n maraqlar?n?n qorunmas?, elektron m?hk?m?, biznes? ba?lama, tikinti icaz?l?ri, elektrik ??b?k?l?rin? qo?ulma, maliyy? m?nb?l?rin? ç?x?? v? ?mlak?n qeydiyyat?, müflisl??m? sah?sind? ?h?miyy?tli islahat t?dbirl?ri h?yata keçirilmi?dir. Gömrükd? “ya??l d?hliz” sistemi, h?rt?r?fli vergi islahatlar?, s?naye parklar?, s?naye m?h?ll?l?ri, aqroparklar v? texnoparklar?n f?aliyy?t dair?si geni?l?ndirilm?kl? sahibkarlara ?h?miyy?tli vergi, gömrük v? dig?r güz??tl?rin verilm?si t?min edilmi?dir. ?lk d?f? olaraq dövl?t sat?nalmalar?n?n vahid internet portal? haz?rlanm?? v? bu ild?n istifad?y? verilmi?dir.

C?nab Prezident, bu dövr ?rzind? Sizin t???bbüsünüzl? ba?lan?lan v? liderliyinizl? h?yata keçiril?n meqalayih?l?r – C?nub Qaz D?hlizi, Bak?-Tbilisi-Qars, Astara (Az?rbaycan)-Astara (?ran), SOCAR Polymer, SOCAR Karbamid kimi n?h?ng layih?l?r m?hz bu dövrd? sona çatd?r?lm?? v? f?aliyy?t? ba?lamaqla Az?rbaycan iqtisadiyyat?na öz töhf?sini verm?y? davam etmi?dir. ?cbari tibbi s??orta sistemi pilot variantda t?tbiq edilmi?, u?urlu n?tic?l?r ?sas götürül?r?k Sizin t?r?finizd?n imzalanan müvafiq qanunlarla 2020-ci ild?n bütün ölk?d? t?tbiqi n?z?rd? tutulmu?dur. ??sizlikd?n S??orta Fondu yarad?lm??, m???ulluq strategiyas? q?bul edilmi?, ünvanl? sosial yard?m?n ?hat? dair?si geni?l?ndirilmi? v? özünüm???ulluq proqramlar?n?n icras?na ba?lan?lm??d?r.

Bu ild?n ba?layaraq, Sizin d? qeyd etdiyiniz kimi, ??hid ail?l?rin? bird?f?lik öd?m? verilmi?, minimum ?m?khaqq?, minimum pensiya, t?l?b?l?rin t?qaüdl?ri ?h?miyy?tli d?r?c?d? art?r?lm??, qaçq?nlar v? m?cburi köçkünl?r d? daxil olmaqla, bütün növ müavin?tl?r 100 faiz h?cmind? art?r?lm??d?r. T?bii ki, bu göst?ricil?r iqtisadi göst?ricil?rd? d? öz ?ksini tapmaya bilm?zdi. ?llik inflyasiya göst?ricisi 2016-c? ild?ki 12,4 faizd?n 2018-ci ild? 2,3 faiz? q?d?r enmi?, strateji valyuta ehtiyatlar? 2016-c? ild?ki 37,9 milyard dollardan 2019-cu ild? 46,7 milyard dollara qalxm??d?r. Büdc? x?rcl?ri 2016-c? ild?ki 17 milyard 800 milyon manatdan 2019-cu ild? 25 milyard 200 milyon manata q?d?r artm??d?r. ?lk d?f? olaraq qeyri-neft sektoru üzr? mal v? xidm?tl?rin ixrac?nda ?h?miyy?tli ir?lil?yi?l?r? nail olunmu?dur. Bu sah?d?, c?nab Prezident, Sizin apard???n?z islahatlar, bilavasit? r?hb?rliyinizl? h?yata keçiril?n iqtisadi canlanma t?kc? qeyri-neft m?hsullar?n?n ixrac?nda bir milyard dollarl?q art?mla n?tic?l?nmi?dir. Nominal ümumi daxili m?hsulun göst?ricisi is? 2015-ci ild?ki 54 milyard manatdan 2018-ci ild? dem?k olar ki, 80 milyard manatad?k artm??d?r. T?bii ki, c?nab Prezident, bütün bu nailiyy?tl?r, Sizin h?yata keçirdiyiniz, n?z?rd? tutdu?unuz v? Az?rbaycan xalq?n?n rifah?na yön?ldil?n bu islahatlar beyn?lxalq maliyy? qurumlar? t?r?find?n d? çox diqq?tl? izl?nilir, t?hlil olunur. Dünya Bank?n?n “Doing Business” hesabat?nda da Az?rbaycan Respublikas? 2016-c? ild?ki 63-cü yerd?n 2019-cu ild? 25-ci yer? yüks?lm?y? nail olmu?dur.

Qeyd etdiyim kimi, 2020-ci ilin sonuna q?d?r Strateji Yol x?rit?l?rinin icras? üçün c?mi 20 ay qal?b v? bu 20 ay ?rzind?, möht?r?m c?nab Prezident, Sizin dövl?t v? hökum?t qurumlar? qar??s?nda çox mühüm t?l?bl?riniz, tap??r?qlar?n?z durur. Bu müdd?t ?rzind? biznes mühiti v? r?qab?t m?c?ll?sinin q?bulu ?n ?h?miyy?tli m?s?l?l?rd?ndir. Sizin tap??r???n?za ?sas?n bu iki il ?rzind? r?qab?t m?c?ll?sinin q?bulu prosesi ba?a çatmal?d?r. Ortamüdd?tli x?rcl?r ç?rçiv?sin? keçid t?min edilm?li, korporativ idar?etm? standartlar? t?sdiq olunmal?, öz?l investisiyalar?n c?lbi art?r?lmal?d?r. Maliyy? d?rinliyinin 60 faiz? q?d?r çatd?r?lmas?, aqrar s??ortan?n inki?af?, elektron k?nd t?s?rrüfat? informasiya sisteminin ölk? üzr? tam t?tbiqi n?z?rd? tutulur. Neft ma??nqay?rmas? sah?sind? ?n?n?vi istehsal sah?l?ri b?rpa olunmal?, birba?a xarici investisiyalar?n c?lbi üçün t?dbirl?r görülm?lidir. Kiçik v? orta sahibkarlar?n ümumi daxili m?hsulda pay?n?n 15 faiz?, qeyri-neft ixrac?nda is? 10 faiz? çatmas? üçün ?h?miyy?tli islahat t?dbirl?ri h?yata keçirilm?lidir. Lisenziya v? icaz?l?r portal?n?n tam f?aliyy?ti t?min olunmal?, aç?q s?ma sazi?l?ri, yeni xarici a?a?? büdc?li hava n?qliyyat? ?irk?tl?rinin c?lbi istiqam?tind? t?dbirl?r görülm?lidir. T?hsil sah?sind?, xüsusil? pe?? t?hsili

sah?sind? islahatlar davam etdirilm?lidir.

Sizin tap??r???n?za ?sas?n, elektrik enerjisi sisteminin modernl??dirilm?si, kommunal xidm?tl?r sektorunda s?m?r?liliyin yüks?ldilm?si istiqam?tind? müvafiq qurumlar t?r?find?n t?dbirl?r haz?rlanaraq h?yata keçirilir. Dövl?t sat?nalmalar?n?n vahid internet portal?n?n bütün dövl?t sat?nalmalar? üzr? yegan? sat?nalma platformas?na çevrilm?si ölk?d? r?qab?t mühitinin formala?mas? istiqam?tind? at?lacaq ?n mühüm add?mlardan biridir. Uzunmüdd?tli h?d?fl?ri n?z?r? ald?qda 2020-ci ild?n sonrak? dövr üçün t?bii ki, Az?rbaycan Respublikas?n?n strateji inki?af proqramlar? haz?rlanmal? v? t?sdiq edilm?lidir. M?qs?d?müvafiq hesab etdiyiniz t?qdird? qlobal, regional v? yerli trendl?r, ça??r??lar, riskl?r v? t?hdidl?r n?z?r? al?nmaqla, uzunmüdd?tli bax??lar yenid?n d?qiql??dirilib, yeni strateji proqram ç?rçiv?sind? haz?rlanaraq Sizin ali diqq?tiniz? t?qdim edil? bil?r.

Möht?r?m c?nab Prezident, yuxar?da sadalanan bütün h?d?fl?r? nail olmaq üçün t?kc? hökum?tin v? dövl?t qurumlar?n?n deyil, bütün c?miyy?tin i?tirak? vacibdir. Sizin dediyiniz kimi, bu günl?rd? Çin Xalq Respublikas?na etdiyiniz çox u?urlu s?f?r bir daha t?sdiql?di ki, dünya liderl?ri, böyük dövl?tl?r t?r?find?n Az?rbaycan?n liderin?, eyni zamanda, onun h?yata keçirdiyi siyas?t? çox böyük diqq?t göst?rilir. Sizin h?yata keçirdiyiniz islahatlar, Sizin h?yata keçirdiyiniz siyas?t Az?rbaycan? bütün bölg?d? t?hlük?sizlik adas? hal?na g?tirm?kl? g?l?c?k inki?af?n qarant? qismind? ç?x?? edir. Ölk?d? v? xaricd? ya?amas?ndan as?l? olmayaraq, h?r bir az?rbaycanl?, c?nab Prezident, Sizin t?r?finizd?n ba?lad?lan v? uzun ill?r h?yata keçiril?n bu islahat proqramlar?na d?st?k olmal?, c?nab Prezidentin v? onun siyas?ti ?traf?nda s?x birl??m?li, xalq?m?z?n g?l?c?k inki?af? yolunda öz töhf?sini verm?lidir.

Diqq?tiniz? gör? minn?tdaram.

x x x

K?nd t?s?rrüfat? naziri ?nam K?R?MOV ç?x?? ed?r?k dedi:

-Möht?r?m c?nab Prezident.

Ölk?d? ?rzaq t?hlük?sizliyinin t?min olunmas?, bu m?qs?dl? torpaq v? su resurslar?ndan daha s?m?r?li istifad? edilm?si, yüks?k m?hsuldarl???n ?ld? olunmas? Zati-alil?riniz t?r?find?n qar??m?za qoyulmu? ?sas v?zif?l?rdir. Son ill?rd? Sizin r?hb?rliyinizl? keçiril?n davaml? v? sistemli islahatlar n?tic?sind? aqrar m?hsullar?n daxili bazar t?minat? v? ixrac h?cmi art?b, k?nd yerl?rind? m???ulluq v? g?lir ?ld? etm?k imkanlar? xeyli geni?l?nib.

2018-ci ild? k?nd t?s?rrüfat? m?hsullar?n?n ümumi istehsal h?cmi ?vv?lki ill? müqayis?d? 4,6 faiz, o cüml?d?n bitkiçilik m?hsullar?n?n istehsal? 6,8 faiz art?b. Heyvandarl?q m?hsullar?n?n istehsal?nda art?m 2,7 faiz t??kil edib. Keç?n il 1,5 milyon tondan çox t?r?v?z, 1 milyon tondan çox meyv? v? gil?meyv? istehsal olunub. Bu is? müst?qillik dövründ? qazan?lm?? ?n yüks?k n?tic?dir. H?mçinin meyv?-t?r?v?z m?hsullar?n?n ixrac? 11,1 faiz artaraq 530 milyon AB? dollar? olub.

Aqrar sah?d? müsb?t inki?af dinamikas? cari ild? d? davam edir. Birinci rübd? ?vv?lki ilin müvafiq dövrü il? müqayis?d? ümumi istehsal h?cmi 3,6 faiz, o cüml?d?n bitkiçilik 24,7 v? heyvandarl?q 2,8 faiz art?b. 32 faiz çox t?r?v?z istehsal olunub, meyv?-t?r?v?z ixrac?n?n h?cmi 28,2 faiz art?b.

Aqrar sah?d? inki?af?n davaml?l???n? t?min etm?k üçün, mü?yy?n etdiyiniz strateji kursa uy?un olaraq, K?nd T?s?rrüfat? Nazirliyi öz f?aliyy?tini düzgün idar?çilik, innovasiyalar?n t?tbiqi v? fermerl?r? yax?nl?q prinsipl?rin? ?sas?n qurmu?dur. Fermerl?r? xidm?tl?rin ?l?atanl???n? v? keyfiyy?tini art?rmaq m?qs?dil? nazirliyin rayon idar?l?rinin ?sas?nda Dövl?t Aqrar ?nki?af M?rk?zl?ri yarad?l?b. Bununla da keçmi? k?nd t?s?rrüfat? idar?l?ri inzibati strukturdan xidm?t qurumlar?na çevrilibl?r. M?rk?zl?rd? "vahid p?nc?r?" prinsipin? uy?un olaraq, fermerl?r? 70-? yax?n xidm?t

göst?rilir.

Nazirliyin n?zdind? f?aliyy?t göst?r?n 4 qurumun bazas?nda Aqrar Xidm?tl?r Agentliyi yarad?l?b. Agentlik baytarl?q, fitosanitar, toxum müf?tti?liyi v? texniki n?zar?t xidm?tl?ri üzr? çevik v? s?m?r?li idar?etm?ni t?min ed?c?k.

Lizinq f?aliyy?ti il? ba?l? h?yata keçiril?n islahat n?tic?sind? bazarda azad v? ?dal?tli r?qab?t mühiti formala??b. Bel? ki, texnika v? damazl?q heyvan al???na t?tbiq edil?n güz??tl?r bütün t?chizatç? ?irk?tl?r? ?amil olunub v? “Aqrolizinq” ASC art?q bu bazar?n i?tirakç?s? deyil. Bu is? h?m texnikan?n, h?m d? damazl?q heyvanlar?n sat?? qiym?tinin ?sasl? ucuzla?mas?na s?b?b olub.

Fermerl?r? subsidiyalar?n v? güz??tli kreditl?rin verilm?sind? ??ffafl??? v? çevikliyi t?min etm?k m?qs?dil? öt?n il Aqrar ?nki?af v? Kredit Agentliyi yarad?l?b.

Fermerl?rin qay?? v? probleml?rini daha yax?ndan dinl?m?k üçün bütün rayonlarda v? nazirliyin aparat?nda Fermerl?r ?uralar? yarad?l?b, Aqrar Könüllül?r H?r?kat? formala?d?r?l?b. Nazirliyin d?st?yi il? son 6 ay ?rzind? 11 fermer assosiasiyas? yarad?l?b.

Möht?r?m c?nab Prezident, fermerl?r? dövl?t d?st?yinin t?kmill??dirilm?si üçün tap??r???n?za ?sas?n subsidiyalar?n verilm?sinin yeni qaydalar?n?n layih?si haz?rlan?b. Bu gün fermerl?rimizi qay??land?ran dig?r m?s?l?l?rd?n biri v? yüks?k diqq?tiniz? ünvanlad?qlar? çoxsayl? xahi?l?ri, h?mçinin kiçikh?cmli kreditl?r? ç?x???n asanla?d?r?lmas? v? t?bii hadis?l?r? qar?? aqrar s??ortan?n t?tbiq edilm?sidir. Aqrar sah?nin üzl??diyi dig?r ça??r??lar kiçik parsell?r? bölünmü? torpaqlar?n sisteml??dirilm?si, ?orla?m??, ?orak?tl??mi? v? ?kin? yarars?z torpaqlar?n yararl? hala sal?nmas?, müasir suvarman?n v? t?s?rrüfatlararas? yollar?n düzgün qurulmas?d?r.

Öt?n il nazirliyin prioritet v?zif?l?rind?n birini Elektron K?nd T?s?rrüfat? Sisteminin yarad?lmas? t??kil edib. Sistemin istifad?y? verilm?si dövl?t xidm?tl?rini fermerl?r üçün daha ?lçatan ed?c?k, subsidiyalar?n verilm?sind? ??ffafl??? v? çevikliyi t?min ed?c?k. Növb?ti ild?n subsidiyalar m?hz bu sistem vasit?sil? veril?c?k. Elektron sistem fermerl?r? öz ?kinl?rini bazar?n t?l?bin? uy?un düzgün planla?d?rma?a köm?k ed?c?k, h?mçinin bazarda m?hsullar üzr? t?l?b-t?klifin düzgün proqnozla?d?r?lmas?n? asanla?d?racaq. Bu gün? q?d?r 100 mind?n çox fermer sistemd? qeydiyyatdan keçib.

K?nd t?s?rrüfat?nda innovasiyalar?n t?tbiqi, müt?r?qqi h?ll?r v? texnologiyalardan daha geni? istifad?nin t?min olunmas? da ?sas v?zif?l?rimizd?ndir. Bu m?qs?dl? Aqrar Elm v? ?nnovasiya M?rk?zi formala?d?r?l?b. H?mçinin nazirliyin elmi-t?dqiqat institutlar? ara?d?rmalar?n? innovativ yenilikl?rin fermerl?r? ötürülm?si istiqam?tind? qurublar.

Fermerl?rin bacar?qlar?n?n art?r?lmas? v? maarifl?ndirilm?si üçün xüsusi t?lim strategiyas? haz?rlan?b. Bilavasit? yerl?rd? fermerl?r? pe??kar t?liml?rin v? m?lumatland?rma t?dbirl?rinin keçirilm?sin? ba?lan?l?b.

?lveri?li aqrobiznes mühitinin, fermerl?rin yerli v? xarici bazarlara ç?x?? imkanlar?n?n art?r?lmas? üçün Sizin müvafiq F?rman?n?zla Aqrar T?darük v? T?chizat ?irk?ti t?sis edilib. ?irk?t t?r?find?n “K?ndd?n ??h?r?” sat?? platformas? yarad?l?b, davaml? olaraq müasir yarmarkalar t??kil olunur.

Möht?r?m c?nab Prezident, 2019-cu ild? qar??m?zda qoydu?unuz v?zif?l?ri icra etm?k v? strateji h?d?fl?r? nail olmaq üçün müvafiq t?dbirl?r görülüb. Cari t?s?rrüfat ilind? 1 milyon 85 min hektar sah?d? tax?l ?kilib, orta m?hsuldarl???n daha yüks?k olmas? gözl?nilir. 100 min hektarda pamb?q ?kilm?si üçün s?pin i?l?ri yekunla?maq üzr?dir v? bu il ümumi m?hsuldarl???n daha yüks?k olmas? proqnozla?d?r?l?r. Öt?n il xam pamb???n al?? qiym?tinin h?r ton üçün 650 manat mü?yy?n edilm?si pamb?q istehsal?n? fermerl?r üçün s?rf?li sah?y? çevirib. 800 ton ya? barama istehsal? üçün haz?rl?q i?l?ri ba?a çatd?r?l?b.

Cari ild? tax?l v? pamb?q istehsal?ndak? art?m?n yaln?z m?hsuldarl???n yüks?ldilm?si hesab?na ?ld? olunmas? qar??m?zda duran vacib h?d?fl?rd?ndir. H?mçinin yeni meyv? ba?lar?n?n sal?nmas?, o cüml?d?n f?nd?q sah?l?rinin 84 min hektara çatd?r?lmas?, badam v? qoz ba?lar?n?n sah?l?rinin geni?l?ndirilm?si h?llivacib m?s?l?l?r kimi qar??m?zda durur. Zeytunçuluq, çayç?l?q, ç?ltikçilik, sitrusçuluq, üzümçülük sah?l?rinin inki?af?n?n d?st?kl?nm?si d? ?sas prioritetl?rimizd?ndir.

Bu v?zif?l?rin yüks?k s?viyy?d? icra olunmas? üçün t?minat m?s?l?l?rinin h?llin? xüsusi diqq?t yetirilib. Cari ild? mineral gübr? v? pestisidl?rl? t?minatla ba?l? haz?rl?q i?l?ri tam yekunla??b. Tap??r???n?za ?sas?n fermerl?rin

texnika il? t?chiz olunmas? diqq?td? saxlan?l?b. Öt?n il “Aqrolizinq” t?r?find?n 6046 ?d?d müasir texnika, o cüml?d?n 108 ?d?d pamb?qy??an v? 250 ?d?d tax?ly??an kombayn al?n?b. Art?q bu ild?n fermerl?r texnikan? “Aqrolizinq” ASC-d?n deyil, 40 faiz güz??t v? 5 il faizsiz kredit t?tbiq edilm?kl?, ist?dikl?ri ?irk?td?n ala bil?c?kl?r.

Heyvandarl???n cins t?rkibinin yax??la?d?r?lmas? v? xaricd?n yüks?k genetik potensiala malik heyvanlar?n g?tirilm?si t?dbirl?ri d? davam etdirilib. Keç?n ild?n yerli t?s?rrüfatlardan cins heyvanlar?n al?nmas? mexanizminin t?tbiqin? ba?lan?l?b. 2018-ci ild? süni mayalanma yolu il? al?nm?? buzovlar?n say? ?vv?lki ill? müqayis?d? 48 faiz art?b. Texnikalarda oldu?u kimi, fermerl?r damazl?q heyvanlar? da bu ild?n “Aqrolizinq” ASC-d?n deyil, 60 faiz güz??t v? 3 il faizsiz kredit t?tbiq edilm?kl? ist?dikl?ri ?irk?td?n ala bil?c?kl?r.

Möht?r?m c?nab Prezident.

Ölk?mizd? ?rzaq t?hlük?sizliyinin t?min olunmas?na, aqrar sah?nin ?ax?l?ndirilmi? v? dayan?ql? inki?af?na, fermerl?rin maddi-rifah hal?n?n yax??la?d?r?lmas?na göst?rdiyiniz davaml? diqq?t v? qay??ya gör? k?nd z?hm?tke?l?ri ad?ndan Siz? d?rin t???kkürümüzü bildiririk. Sizi bir daha ?min edirik ki, qar??m?za qoydu?unuz v?zif?l?ri layiqinc? yerin? yetirm?k üçün bütün s?y v? imkanlar? s?f?rb?r ed?c?yik.

Diqq?tiniz? gör? t???kkür edir?m!

x x x

?cbari Tibbi S??orta üzr? Dövl?t Agentliyinin ?dar? Hey?tinin s?dri Zaur ?L?YEV ç?x?? ed?r?k dedi:

-Möht?r?m c?nab Prezident, Zati-alil?ri.

Sizin diqq?t v? qay??n?z n?tic?sind? Az?rbaycan?n s?hiyy? sistemind? u?urlu islahatlar apar?lm??, tibb mü?ssis?l?rinin maddi texniki bazas? v? kadr potensial? daima gücl?ndirilmi?, bütövlükd? s?hiyy? sah?sind? böyük nailiyy?tl?r ?ld? edilmi?dir. Görülmü? i?l?rin davam? kimi icbari tibbi s??ortan?n t?tbiqi Sizin növb?ti u?urlu siyas?tiniz olaraq, s?hiyy? sisteminin daha da sür?tl? inki?af etm?sin? öz töhf?sini ver?c?k.

Bildiyiniz kimi, geni?miqyasl? sosial layih? olan icbari tibbi s??ortan?n ba?l?ca m?qs?dl?ri s?hiyy? sisteminin maliyy?l??dirilm?sini dayan?ql? iqtisadi ?saslarla qurmaq, tibbi xidm?tl?rin ?l?çatanl???n? t?min etm?kl? ?halini sa?laml?qla ba?l? maliyy? riskl?rind?n qorumaqd?r. Ölk?d? icbari tibbi s??ortan?n t?tbiqi s?hiyy? sah?sin? ayr?lan maliyy? v?saitl?rinin daha da s?m?r?li istifad? edilm?sin? v? ?halinin tibbi xidm?tl?rd?n istifad? imkanlar?n?n art?r?lmas?na z?min yaradacaq.

C?nab Prezident, Sizin göst?ri?iniz? uy?un olaraq 2017-ci ilin yanvar?ndan etibar?n ölk?mizd? icbari tibbi s??ortan?n pilot layih? ??klind? h?yata keçirilm?sin? ba?lanm??d?r. Pilot layih? ilk olaraq Ming?çevir ??h?ri v? Yevlax rayonunun ?razil?rini ?hat? etmi?, 2018-ci ild?n etibar?n is? A?da? rayonunun ?razisind? d? t?tbiq edilmi?dir. Tap??r?qlar?n?z?n icras? m?qs?dil? pilot layih? ç?rçiv?sind? bir s?ra mühüm add?mlar at?lm??d?r. Bel? ki, ?halisi 340 min n?f?r t??kil ed?n pilot ?razil?rd? s??orta olunanlar v? 30 min? yax?n m?cburi köçkün baza z?rfi ç?rçiv?sind? öd?ni?siz tibbi xidm?tl?rl? t?min edilmi? v? ?halinin s?hiyy? x?rcl?ri il? ba?l? maliyy? yükü ?h?miyy?tli d?r?c?d? azald?lm??d?r. Tibb mü?ssis?l?rinin f?aliyy?tind? m?hsuldarl?q art?r?laraq tibbi-iqtisadi rentabellik t?min olunmu?dur. Mövcud maddi-texniki baza v? kadr resurslar? il? daha çox pasiyent? xidm?t göst?rilmi? v? n?tic?d? 2018-ci ild? pilot ?razil?rd? ambulator-poliklinik g?li?l?rin say? 1,1 milyon olmu?, adamba??na dü??n h?kim? g?li?l?rin say? 3,2 d?f? t??kil etmi?dir. Ev? yaz?lan x?st?l?rin say? is? 21 min 454 n?f?r olmaqla 2016-c? ill? müqayis?d? 11 faiz artm??d?r.

Bununla yana??, icbari tibbi s??ortan?n t?tbiqi n?tic?sind? pilot ?razil?rd? anadang?lm? ür?k qüsuru il? do?ulan 37 u?aq ?m?liyyat edilib, onlar ?lillikd?n xilas edil?r?k öz sa?laml?qlar?na qovu?ublar.

Pilot ?razil?rd? k?miyy?t göst?ricil?rinin artmas? il? yana??, rayon x?st?xanalar?nda ?vv?ll?r apar?lmas? mümkün olmayan endoprotezl??m?, TUR, laparoskopik c?rrahi müdaxil?l?r v? sair mür?kk?b ?m?liyyatlar h?yata keçirilmi?dir. Bu ?m?liyyatlar?n bilavasit? rayon x?st?xanalar?nda apar?lmas? ?halinin müasir v? keyfiyy?tli tibbi xidm?tl?r? ?lçatanl???n?n t?min olunmas? istiqam?tind? atd???m?z add?mlardan biridir. Kadr potensial?n?n gücl?ndirilm?si m?qs?dil? pilot ?razil?rin tibb i?çil?ri xarici ölk?l?rd? t?lim v? t?crüb? proqramlar?na gönd?rilmi?dir. Eyni zamanda, ölk?d? ilkin s?hiyy? xidm?tinin t?kmill??dirilm?si istiqam?tind? t?dbirl?r görül?r?k Ail? Sa?laml?q M?rk?zl?ri yarad?lm??d?r.

Pilot layih?nin ?n mühüm n?tic?l?rind?n biri d? pilot ?razil?rd? f?aliyy?t göst?r?n h?kiml?rin ?m?khaqlar?n?n art?r?lmas? v? n?tic? etibaril? onlar?n maddi rifah?n?n ?h?miyy?tli d?r?c?d? yüks?ldilm?si olmu?dur. Bel? ki, h?kiml?rin orta ayl?q maa?? 2018-ci ild? ölk? üzr? orta ayl?q ?m?khaqq?n?n 1,9 mislini t??kil etmi?dir.

Bunlarla yana??, 2018-ci ild? icbari tibbi s??ortan?n v?saitl?rin? q?na?t edilm?si m?qs?dil? pilot ?razil?rd?ki x?st?xanalar?n f?aliyy?tind? s?m?r?liliyin t?min edilm?si, idar?etm?nin müasirl??dirilm?si v? maddi-texniki bazan?n yax??la?d?r?lmas? istiqam?tind? d? müvafiq i?l?r görülmü?dür. Tibb mü?ssis?l?rinin f?aliyy?tinin elektronla?d?r?lmas? tam t?min edilmi?dir.

?halinin münasib?tini öyr?nm?k m?qs?dil? apar?lan sor?ularda respondentl?rin mütl?q ?ks?riyy?ti icbari tibbi s??ortan?n t?tbiq olunmas?na dair müsb?t fikir bildirmi?dir. Ming?çevir ??h?ri üzr? bu göst?rici 88 faiz, Yevlax rayonu üzr? 79 faiz, A?da? rayonu üzr? is? 86 faiz t??kil etmi?dir.

Agentlik t?r?find?n apar?lan t?hlil?r? v? beyn?lxalq ekspertl?rin r?yl?rin? ?sas?n pilot layih?nin ikiillik n?tic?l?rin? gör? ?minlikl? dem?k olar ki, ölk?miz icbari tibbi s??ortan?n t?tbiqi v? sonrak? inki?af? üçün laz?mi ??rait?, z?ruri potensial, resurs v? imkanlara malikdir.

C?nab Prezident, Sizin siyasi irad?niz say?sind? icbari tibbi s??orta sah?sind? görülmü? i?l?rin davam? olaraq "Tibbi s??orta haqq?nda" Az?rbaycan Respublikas?n?n Qanununa d?yi?iklikl?r layih?si haz?rlanm?? v? 2018-ci il dekabr?n 28-d? Az?rbaycan Respublikas?n?n Milli M?clisi t?r?find?n q?bul edilmi?dir. 2020-ci il yanvar?n 1-d?n qüvv?y? min?c?k Qanunda bütün ?haliy? t?cili v? t?xir?sal?nmaz tibbi yard?m, habel? ilkin s?hiyy? xidm?ti üçün s??orta haqlar?n?n dövl?t büdc?si t?r?find?n öd?nilm?si göst?rilmi?dir. H?mçinin ölk? ?halisinin 45 faizini t??kil ed?n iqtisadi qeyri-f?al ?hali, ba?qa sözl? des?k, u?aqlar, t?l?b?l?r, pensiyaç?lar, sosial müavin?t v? ünvanl? sosial yard?m alan ??xsl?r, hamil? v? sosial m?zuniyy?td? olan qad?nlar üçün s??orta haqq?n?n dövl?t büdc?si t?r?find?n öd?nilm?si n?z?rd? tutulmu?dur. Bu is? Sizin sosialyönümlü islahatlar?n?z?n v? h?ssas ?hali kateqoriyas?na göst?rdiyiniz yüks?k qay??n?n bariz nümun?sidir. Eyni zamanda, vur?ulamaq ist?rdim ki, 2018-ci il dekabr?n 20-d? 418 nömr?li F?rman?n?zla "Tibbi ?razi Bölm?l?rini ?dar?etm? Birliyi" publik hüquqi ??xsin yarad?lmas? v? dövl?t tibb mü?ssis?l?rinin T?B?B-in tabeliyin? verilm?si, dövl?t tibb mü?ssis?l?rinin elektronla?d?r?lmas?, habel? icbari tibbi s??ortan?n sonrak? inki?af? il? ba?l? q?rarlar q?bul edilmi? v? bundan ir?li g?l?r?k Agentlik qar??s?nda mühüm v?zif?l?r qoyulmu?dur.

"Tibbi s??orta haqq?nda" Qanuna edilmi? d?yi?iklikl?rin 2020-ci ild? qüvv?y? minm?sini n?z?r? alaraq, ölk?nin s?hiyy? sisteminin icbari tibbi s??orta t?l?bl?rin? uy?unla?d?r?lmas? ehtiyac? yaranm??d?r. Bu m?qs?dl? t?r?fimizd?n tibb mü?ssis?l?rinin ilkin qiym?tl?ndirilm?si h?yata keçirilmi? v? n?tic?d? 2019-cu il üzr? görül?c?k i?l?r? dair t?dbirl?r plan? i?l?nib haz?rlanm??d?r. T?dbirl?r plan?na uy?un olaraq tibb mü?ssis?l?rinin elektronla?d?r?lmas? il? ba?l? z?ruri i?l?rin görülm?si v? informasiya texnologiyalar?n?n geni? t?tbiqi n?z?rd? tutulur. Bununla yana??, tibb mü?ssis?l?rinin icbari tibbi s??orta sistemin? keçidini t?min etm?k m?qs?dil? tibb i?çil?rinin bilikl?rinin art?r?lmas? v? bacar?qlar?n?n t?kmill??dirilm?si üçün bir s?ra t?liml?rin keçirilm?si planla?d?r?l?r.

Eyni zamanda, dövl?t tibb mü?ssis?l?rind? göst?ril?n tibbi xidm?tl?rin keyfiyy?tini beyn?lxalq standartlara uy?unla?d?r?lmas? m?qs?dil? Agentlik S?hiyy? Nazirliyi il? birg? tibb mü?ssis?l?ri üçün keyfiyy?t standartlar? üz?rind? i?? ba?lay?b. 2020-ci il ?rzind? 20 standart?n t?tbiqi n?z?rd? tutulub. Standartlara uy?un f?aliyy?t göst?r?n tibb mü?ssis?l?ri Agentlik t?r?find?n keyfiyy?t indeksin? uy?un ?lav? maliyy?l??m? imkan? ?ld? ed?c?k. Sonrak? ill?rd? is? keyfiyy?t standartlar?n?n say?n?n 200-? çatd?r?lmas? n?z?rd? tutulub.

?halinin icbari tibbi s??orta ç?rçiv?sind? yararlana bil?c?yi xidm?tl?rin toplusunu ehtiva ed?n xidm?tl?r z?rfinin haz?rlanmas?, habel? tibbi xidm?tl?rin tarifl?rinin mü?yy?nl??dirilm?si üz?rind? i?l?r apar?l?r. H?mçinin qar??ya

qoyulan mühüm v?zif?l?rd?n biri d? s?hiyy? i?çil?rinin g?lirl?rinin ?m?k bazar?n?n t?l?bl?rin? uy?un t?nziml?nm?sidir. Haz?rda bu istiqam?td? i?l?r yekunla?maq üzr?dir v? layih?l?r ?n q?sa zamanda aidiyy?ti üzr? t?qdim olunacaq.

Sonda Zati-alil?rinizi bir daha ?min etm?k ist?rdim ki, icbari tibbi s??ortan?n ölk?d? u?urlu t?tbiqi üçün ?cbari Tibbi S??orta üzr? Dövl?t Agentliyi öz potensial?n? s?f?rb?r ed?r?k, Sizin etimad?n?z? do?rultma?a çal??acaq. ?ndi say? 10 milyon olan ?halimizin icbari tibbi s??ortalanmas? kimi ??r?fli missiyan? biz? h?val? etdiyiniz? gör? Siz? d?rin minn?tdarl???m? bildirir?m.

x x x

Dövl?t ba?ç?s? iclasda yekun nitqi söyl?di.

Az?rbaycan Prezidenti ?lham ?liyevin yekun nitqi

-Bizim islahatlar?m?z davam edir. Bu gün m?ruz?l?rd? s?sl?n?n fikirl?r dem?y? ?sas verir ki, islahatlar yax?? n?tic?l?r verir. Strateji Yol x?rit?l?rinin icras? il? ba?l? m?lumat verildi v? iki il ?rzind? yol x?rit?l?rinin icras? 52 faiz t??kil edir. Bu, dem?y? ?sas verir ki, bu ön?mli proqram 2020-ci ilin sonuna q?d?r icra edil?c?k v? bel?likl?, biz bütün sah?l?rd? ir?lil?yi?? nail olaca??q. Çünki art?q m?ruz? edil?n m?s?l?l?r göst?rir ki, h?r bir sah? üzr? çox ciddi add?mlar at?l?r. Büdc? g?lirl?rimiz art?r, makroiqtisadi v?ziyy?t sabitdir, islahatlar öz n?tic?sini verir, biznes mühiti yax??la??r. Y?ni, biz bütün sah?l?rd? islahatlar?n u?urlu n?tic?l?rini görürük. K?nd t?s?rrüfat? sah?sind? apar?lan islahatlar öz n?tic?sini verir, icbari tibbi s??orta il? ba?l? görül?n i?l?r göz?l n?tic? verir. ?ki ildir ki, bu proqram icra edilir v? pilot layih?l?r insanlar? raz? sal?r, v?t?nda?lar raz?d?r, h?kiml?rin ?m?khaqq? qalx?r. Y?ni, bu, ciddi add?mlard?r v? göst?rir ki, biz h?r bir sah?d? yeni add?mlar atmal?y?q, dünyan?n ?n müt?r?qqi t?crüb?sini Az?rbaycana g?tirm?liyik, t?tbiq etm?liyik v? n?tic? etibaril? daha da u?urlu inki?af modeli ortaya qoymal?y?q.

Ümumiyy?tl?, dey? bil?r?m ki, biz haz?rda iqtisadiyyat?m?z?n yeni inki?af strategiyas? üz?rind? i?l?yirik, bu proses ba?lanm??d?r. Bu proses? qabaqc?l beyn?lxalq müt?x?ssisl?r, aliml?r c?lb edil?c?k ki, yeni inki?af strategiyam?z u?urlu olsun v? göz?l n?tic?l?r? g?tirib ç?xars?n. Bu gün? q?d?r görülmü? i?l?r bunun üçün göz?l z?min yaratd?. Biz ?sas infrastruktur layih?l?rini icra etdik. Qeyd etdiyim kimi, növb?ti be?illik proqram - Regionlar?n sosial-iqtisadi inki?af? Dövl?t Proqram? ç?rçiv?sind? bu gün h?l? d? gör? bilm?diyimiz bütün layih?l?ri icra ed?c?yik. Bu, möhk?m bir z?mindir. Biz bu z?min üz?rind? yeni iqtisadi inki?af modeli qurmal?y?q v? qururuq. Bizd? h?m t?crüb?, h?m d? irad? var. Dey? bil?r?m ki, apar?c? beyn?lxalq maliyy? qurumlar? bizim bu siyas?timizi d?st?kl?yir. M?nim h?m Dünya Bank?, Avropa Yenid?nqurma v? ?nki?af Bank?, Asiya ?nki?af Bank?, Avropa ?nvestisiya Bank? v? dig?r möt?b?r maliyy? qurumlar?n?n r?hb?rl?ri il? keçirdiyim çoxsayl? görü?l?r göst?rir ki, apar?lan islahatlara bu qurumlar t?r?find?n çox böyük d?st?k var. Onlar da öz t?r?find?n d?st?yini bundan sonra da göst?rm?k, bu i?l?ri biziml? birlikd? görm?k ist?yirl?r. Biz d? bunu ist?yirik v? onlar?n t?crüb?si, o qurumlarda f?aliyy?t göst?r?n müt?x?ssisl?r, ?lb?tt? ki, bu i?l?r? c?lb olunacaqd?r. Bel?likl?, biz indiki yol x?rit?l?rinin icras?n? u?urla ba?a vurmal?y?q v? 2021-2025-ci ill?ri ?hat? ed?n yeni proqram? i?l?yib t?qdim etm?liyik.

O ki qald?, dig?r m?s?l?l?r?, ilin sonuna q?d?r elektrik enerjisi il? ba?l? modernl??dirm? prosesi davam etdiril?c?k. Mövcud stansiyalar?n potensial?n?n gücl?ndirilm?si üçün i?l?r apar?l?r. Yenid?nqurma, b?rpa, modernl??m? i?l?ri n?tic?sind? biz mövcud stansiyalarda ?n az? 400-500 meqavat ?lav? enerji gücü ?ld? ed? bil?rik. Art?q bütün hesablamalar var v? ?min?m ki, biz bu i?d? u?ur qazanaca??q. Bel?likl?, hesab edirik ki, ancaq modernl??m? n?tic?sind? bir böyük yeni stansiya qurulacaq. ?g?r biz “?imal-2” stansiyas?n?n tikintisini d? ?lav? ets?k, - o da t?qrib?n 400-500 meqavat gücün? malik stansiya olacaq, - bizim enerji potensial?m?z daha da artacaq v? ölk?mizin artan s?naye potensial?, artan ?hali ?lb?tt? ki, g?l?c?kd? d? etibarl? qaydada elektrik enerjisi il? t?min edil?c?kdir.

Giri? sözümd? qeyd etdim ki, qazla?d?rma Az?rbaycanda ?n yüks?k s?viyy?d?dir v? bu il d? qazla?d?rma il?

ba?l? i?l?r apar?l?r. Biz imkanlardan maksimum istifad? etm?liyik ki, bu gün h?l? d? qaz almayan q?s?b?l?r?, k?ndl?r? qaz x?tl?ri ç?k?k. ??h?rl?rd? b?zi yerl?rd? qaz?n t?zyiqi a?a??d?r v? bu m?s?l? il? ba?l? müvafiq göst?ri?l?r verildi, i?l?r görülür ki, ?haliy? keyfiyy?tli qaz verilsin. Eyni zamanda, "Az?riqaz" t?r?find?n b?zi hallarda ?sas? olmayan i?l?r? d? son qoyulmal?d?r. Çünki m?n? m?lumat verilir ki, "Az?riqaz" özü birt?r?fli olaraq hans?sa qaydalar t?tbiq edir v? b?zi hallarda insanlara probleml?r yarad?r. Buna son qoyulmal?d?r v? burada maksimum ??ffafl?q, ?dal?t olmal?d?r. Çünki yerl?rd?n bel? siqnallar g?lir ki, h?m say?aclarla, h?m qaz?n keyfiyy?ti il? ba?l? probleml?r var, bunlar tamamil? aradan qald?r?lmal?d?r. Bütün sah?l?rd? - elektrik enerjisi, içm?li su, t?bii qaz?n verilm?si il? ba?l? maksimum ??ffafl?q v? ?dal?t olmal?d?r.

?çm?li su layih?l?rinin icras? il? ba?l? dey? bil?r?m ki, bu gün? q?d?r 38 ??h?rd? bu layih?l?r ba?a çat?b. ?vv?lki ill?rd? su il? t?min edilm?y?n 38 ??h?r? biz t?miz içm?li su x?tl?ri ç?kdik ki, suyun keyfiyy?ti Dünya S?hiyy? T??kilat?n?n standartlar?na uy?undur. Bu ilin sonuna q?d?r ?lav? 5 ??h?rd? bu layih?l?r ba?a çatmal?d?r v? 12 ??h?rd? i?l?r davam edir. Növb?ti ill?rd? onlar da ba?a çatacaq.

Son ill?rd? meliorativ t?dbirl?rin h?yata keçirilm?si geni? vüs?t alm??d?r. Biz bir neç? il ?rzind? yüz minl?rl? hektar yeni torpa?a su x?tl?ri ç?kdik. Bu il biz ?n az? ?lav? 70 min hektara su x?tl?ri ç?kib, orada da meliorativ t?dbirl?ri yax??la?d?raca??q. Minimum 1000 kilometr avtomobil yolu ç?kilm?lidir. Minimum ona gör? deyir?m ki, biz ilin ?vv?lind? bu h?d?fi götürmü?dük. Ancaq yerl?rd?n g?l?n t?klifl?r v? müraci?tl?r dem?y? ?sas verir ki, bu problem h?l? d? mövcuddur, baxmayaraq ki, 15 min kilometr avtomobil yolu ç?kmi?ik. Ona gör? d? h?m Bak? ??h?rind?, h?m Bak? q?s?b?l?rind?, - bildiyiniz kimi, indi bu i?l?r geni? vüs?t al?b, - v? bölg?l?rd? ?lav? t?dbirl?r görül?c?k. Bu proses su x?tl?rinin ç?kili?i il? uzla?mal?d?r. ?lk növb?d?, kommunikasiyalar, su x?tl?ri ç?kilm?lidir, ondan sonra yollar. Y?ni, biz bu i?l?ri paralel ??kild? görürük.

M?n qeyd etdim ki, Az?rbaycan bu gün xarici s?rmay?l?rin qoyulu?u üçün öz imkanlar?n? t?qdim edir v? bu, h?r bir ölk? üçün çox ön?mli m?s?l?dir. ?adam ki, qeyri-neft sektoruna investorlar t?r?find?n böyük maraq var. Burada ?sas m?s?l? bürokratik ?ng?ll?ri aradan götürm?kdir. Biz potensial investoru c?lb etm?liyik, investoru axtarmal?y?q, ona sübut etm?liyik ki, Az?rbaycana s?rmay? qoysun. Ancaq b?zi hallarda hans?sa yerli v? ya xarici ?irk?t investisiya qoymaq ist?y?nd? onun qar??s?nda süni, bürokratik v? dig?r ?ng?ll?r yarad?l?r. Bu, tamamil? q?buledilm?zdir, buna yol verm?k olmaz. ?nvestisiyalar?n c?lb edilm?si h?r bir ölk?nin iqtisadi inki?af? üçün ?sas ??rtl?rd?n biridir. Az?rbaycanda dövl?t investisiyalar? qoyulur v? qoyulmal?d?r. Ancaq biz çal??mal?y?q ki, öz?l sektor daha da böyük h?v?sl? investisiyalar qoysun. Biz buna nail oluruq v? nail olaca??q. Dövl?t h?r zaman bu sah?d? öz d?st?yini göst?r?c?k.

Bu il m?cburi köçkünl?r üçün yeni ya?ay?? binalar?n?n tikintisi n?z?rd? tutulur. Bildiyiniz kimi, son ill?rd? yüzd?n çox köçkün ??h?rciyi sal?n?b. Biz 10 ild?n çoxdur ki, çad?r ??h?rcikl?rini l??v etdik v? m?cburi köçkünl?r? yax?? ??rait yaratd?q. Ancaq h?l? d? a??r v?ziyy?td? ya?ayan köçkünl?r var v? onlar?n probleml?rinin h?lli bizim üçün ?sas m?s?l?l?rd?n biridir. Keç?n il 6 min köçkün ail?si üçün yeni müasir evl?r tikilib, m?nzill?r t?qdim edilib. ?lin ?vv?lind? t?qrib?n 6 min köçkün ail?si üçün m?nzill?rin tikintisi n?z?rd? tutulurdu, biz bu m?nzill?rin, evl?rin say?n? art?raca??q. Art?q müvafiq göst?ri?l?r verildi, ?lav? v?sait ayr?l?b v? i?l?r ba?lam??d?r. Burada da ?dal?t ?sas prinsip olmal?d?r v? bu gün bu prinsip t?min edilir.

Bu il ??hid ail?l?rin? dövl?t t?r?find?n ?n az? 800 m?nzil veril?c?k. Bütövlükd?, 6500-d?n çox ??hid ail?si dövl?t t?r?find?n m?nzill? t?min olunub. Qaraba? müharib?si ?lill?rin? bu il ?n az? 600 minik avtomobili veril?c?kdir. Bu gün? q?d?r 6200 avtomobil verilibdir. Onu da bildirm?liy?m ki, bu h?cmd? bu t?crüb? ancaq Az?rbaycanda mövcuddur. Biz bu i?l?ri ard?c?l ??kild? görürük v? görm?liyik. Ona gör? bizim bu sah?d?ki siyas?t bir daha onu göst?rir ki, siyas?timizin m?rk?zind? Az?rbaycan v?t?nda?? dayan?r. Biz a??r, ç?tin v?ziyy?td? ya?ayan insanlara mütl?q köm?k etm?liyik v? edirik. Qeyd etdiyim r?q?ml?r bunun ?yani sübutudur.

?? yerl?rinin yarad?lmas? Az?rbaycanda daimi proses olmal?d?r. Son 15 il ?rzind? 2 milyon i? yeri yarad?lm??d?r. Ancaq, eyni zamanda, bu müdd?t ?rzind? ?hali 1,7 milyon artm??d?r. Bu, çox müsb?t hald?r. Bildiyiniz kimi, bu il 10 milyonuncu v?t?nda? dünyaya g?lib. Art?q biz 10 milyonuq. Bu, tarixi nailiyy?tdir. ?lb?tt? ki, bu, ölk?mizi gücl?ndirir, potensial?m?z? art?r?r. Ancaq, eyni zamanda, artan ?hali infrastruktur layih?l?rinin, i? yerl?rinin yarad?lmas? üçün ?sas ??rtdir. Çünki u?aq ba?çalar?, m?kt?bl?r tikilm?lidir, infrastruktur layih?l?ri icra edilm?lidir. Sovet vaxt?nda yarad?lm?? infrastruktur ovaxtk? ?haliy? hesablanm??d?. ?ndi Bak? ??h?ri böyüyüb, ?halisi art?b, rayonlarda da ?hali art?b. Ona gör? bu m?s?l?y? biz daim diqq?t göst?rm?liyik. Misal üçün, bir çox infrastruktur layih?l?ri, o cüml?d?n içm?li su layih?l?ri artan ?halini n?z?r? almaq ??rtil? 2030-cu il? q?d?r hesablan?b.

Yen? d? deyir?m, i? yerl?rinin yarad?lmas? üçün s?rmay? qoyulu?u ?sas v?zif?dir. Dövl?t t?r?find?n yarad?lan

i? yerl?ri, sad?c? olaraq, sosial xarakter al?r. Biz bunu edirik v? ed?c?yik. Ancaq bu missiyan? öz?l sektor s?rmay? qoyulu?u hesab?na öz üz?rin? götürm?lidir. S?rmay? qoyulu?u olmasa i? yerl?ri nec? yarad?la bil?r?! Dövl?t daim i? yerl?rini yarada bilm?z. Biz, sad?c? olaraq, i?sizliyin azald?lmas? üçün bu i?l?ri görürük. Bildirm?liy?m ki, bu il 40 min öd?ni?li ictimai i? yeri aç?l?r. M?n? veril?n m?lumata gör?, art?q 35 min insan bu il öd?ni?li ictimai i?l?rl? t?min edilib. Bu, yen? d? deyir?m, sosial t???bbüsdür, sosial d?st?kdir. Ancaq öz?l sektor, ilk növb?d?, s?rmay? qoymal?d?r, i? yerl?ri yaratmal?d?r v? r?qab?tqabiliyy?tli m?hsul istehsal etm?lidir.

?? yerl?rinin yarad?lmas? üçün, ?lb?tt? ki, vacib amill?rd?n, vasit?l?rd?n biri özünüm???ulluq proqram?d?r. Biz buna da ba?lam???q. Bu proqram çox böyük r??b?t qazan?b. Biz h?r il özünüm???ulluq proqram? ç?rçiv?sind? t?qrib?n 7 min? yax?n insan? i?? c?lb etm?k fikrind?yik. Ancaq yerl?rd?n g?l?n sifari?l?r qat-qat çoxdur. Bunu biz n?z?r? almal?y?q v? öz plan?m?za düz?li?l?r etm?liyik. Bu, ?lb?tt? ki, t?kc? maliyy? v?saiti t?l?b ed?n m?s?l? deyil, burada bir çox texniki m?s?l?l?r, vasit?l?rin al?nmas? var, ondan sonra, n?zar?t mexanizmi t?tbiq edilm?lidir. B?z?n mü?yy?n vasit?l?r v?t?nda?lara veril?nd?n sonra b?zi v?t?nda?lar o vasit?l?rd?n s?m?r?li ??kild? istifad? ed? bilmirl?r v? bu imkan? ?ld?n verirl?r. Ona gör? burada, ?lb?tt? ki, dövl?t t?r?find?n h?m tövsiy? verilm?lidir, - m?n bilir?m ki, treninql?r d? keçirilir, - eyni zamanda, n?zar?t d? kifay?t q?d?r güclü olmal?d?r. Az?rbaycanda özünüm???ulluq proqram?n?n h?m m???ulluq, h?m iqtisadi inki?af, h?m d? istehsal bax?m?ndan çox böyük g?l?c?yi var. Onu da bildirm?liy?m ki, apar?c? beyn?lxalq maliyy? qurumlar?n?n, misal üçün, Dünya Bank?n?n, dig?r banklar?n r?hb?rl?ri il? görü?l?r ?snas?nda bu m?s?l?ni d? m?n qald?rm??d?m v? onlarda da buna böyük maraq var. Biz onlar? c?lb etm?liyik. Bizim indi maliyy? imkanlar?m?z var. Ancaq t?crüb? bax?m?ndan, onlarda olan t?crüb? bizd? yoxdur. Çünki biz bu i?? t?z? ba?lam???q, onlar is? dünyan?n müxt?lif yerl?rind? bu proqram? t??viq edirl?r. Ona gör? özünüm???ulluq proqram?na daim diqq?t göst?rilm?lidir. M?n bu mövzu il? ba?l? d?f?l?rl? öz fikirl?rimi bildirmi??m. M?hz ona gör? ki, bu, çox vacib m?s?l?dir.

Qeyd etdiyim kimi, bu il maa?lar, pensiyalar art?r?ld? v? bu proses davam etdiril?c?k. M?n bildirmi??m, biz bu m?s?l?ni daim diqq?td? saxlay?r?q. Qeyd etdim ki, son 15 il ?rzind? maa?lar v? pensiyalar d?f?l?rl? art?b. Ancaq bu, bizi tam qane ed? bilm?z. Ona gör?, bundan sonra da minimum ?m?khaqq?, minimum pensiya v? dig?r sosial müavin?tl?rin art?r?lmas? n?z?rd? tutulur. ?mkan daxilind? biz bunu ed?c?yik. Bu sah?d? öz siyas?timizi ard?c?l ??kild? aparaca??q.

Sosial infrastrukturla ba?l?, - bu da daim diqq?t m?rk?zind? olan m?s?l?dir, - bildirm?liy?m ki, bu il 100-? yax?n m?kt?b tikil?c?k v? ya ?sasl? t?mir edil?c?k, o cüml?d?n modul tipli m?kt?bl?r. Bunun da çox böyük faydas? var, xüsusil? ucqar k?ndl?rd?. Bu m?kt?bl?r h?m tez bir zamanda ?rs?y? g?lir, h?m d? keyfiyy?t bax?m?ndan çox yüks?k standartlara cavab verir. Bel?likl?, hesab edir?m ki, biz q?zal? m?kt?bl?r problemini bu il, uzaqba?? g?l?n il h?ll ed?c?yik. Y?ni, Az?rbaycanda bir d?n? d? olsun q?zal? m?kt?b olmamal?d?r. Bu istiqam?td? böyük i?l?r görülüb v? görül?c?k.

Bu il 10-a yax?n yeni m?rk?zi rayon x?st?xanas? f?aliyy?t? ba?layacaq. Bel?likl?, Az?rbaycanda bir d?n? d? ??h?r, rayon olmayacaq ki, orada ?n müasir standartlara cavab ver?n tibb m?rk?zi olmas?n.

Üç olimpiya idman m?rk?zinin istifad?y? verilm?si n?z?rd? tutulurdu, onlardan biri art?q aç?ld?. Alt? milyon insan dövl?t hesab?na tibbi müayin?d?n keç?c?kdir. Bu da bizim t???bbüsümüzdür, çox ciddi sosial add?md?r v? v?t?nda?lar bundan faydalan?rlar. H?r bir v?t?nda? il ?rzind? öz sa?laml???na fikir verm?lidir v? müayin?d?n keçm?lidir. Dövl?t bu ??raiti yarad?b. ?lk növb?d?, h?r bir yerd? müasir avadanl?qlar var. Eyni zamanda, dövl?t hesab?na bu m?s?l? öz h?llini tap?r.

?cbari tibbi s??ortan?n t?tbiqi il? ba?l? art?q qeyd etdim ki, 3 pilot layih?nin t?crüb?si çox müsb?tdir. Art?q m?ruz?d? d? s?sl?ndi ki, biz indi geni?miqyasl? proqram?n icra edilm?sin? haz?r?q. Bu da çox ciddi sosial add?m olacaqd?r.

Bak? ??h?rind? n?qliyyat-t?s?rrüfat probleml?rinin h?lli üçün ?lav? t?dbirl?r n?z?rd? tutulur, ??h?r n?qliyyat? t?kmill??ir. Bu il 300 ?n müasir avtobusun Bak?ya g?tirilm?si n?z?rd? tutulur. Bel?likl?, bu, ??h?r n?qliyyat?na böyük töhf? olacaqd?r. ??h?r? yeni metro vaqonlar? g?tiril?c?kdir. Yüzl?rl? yeni lift qura?d?r?lacaq. Bu m?qs?dl?r üçün dövl?t büdc?sind? v?sait n?z?rd? tutulur. ??h?r?traf? d?mir yolunun ç?kili?i prosesi davam etdirilir. Bu da ??h?r n?qliyyat?n?n i?ini böyük d?r?c?d? yax??la?d?racaqd?r.

Bu il A?su, ?smay?ll?, ?amax? rayonlar?nda ba? vermi? z?lz?l?nin f?sadlar?n?n aradan qald?r?lmas? üçün f?al i?l?r gedir. Münt?z?m olaraq m?n? m?ruz? edilir. Minl?rl? yeni ev tikilib ?sasl? t?mir edil?c?k. Dövl?t v?saiti ayr?ld?. Yen? d? dem?k ist?yir?m ki, biz bu m?s?l?y? çox operativ ??kild? yana?d?q. V?t?nda?lar?n probleml?rini n?z?r? alaraq

çal??mal?y?q ki, bu i?l?r tez bir zamanda ba?a çats?n. Halbuki bu, a??r i?dir, ilk növb?d?, t?hlil apar?lmal?d?r, komissiya i?l?m?lidir, d?ymi? ziyan?n h?cmi mü?yy?n edilm?lidir v? tikinti i?l?ri apar?lmal?d?r. ?lb?tt? ki, bu, zaman t?l?b ed?n bir m?s?l?dir. H?m dövl?t qurumlar?, h?m d? öz?l sektor bu i?l?r? qo?ulub. ??l?r indi geni? vüs?t al?b. H?m v?t?nda?lar?n evl?ri t?mir olunur, yeni evl?r tikilir, h?m d? çoxm?rt?b?li binalar?n tikintisi ba?lam??d?r. Çal??mal?y?q ki, bu m?s?l? d? q?sa müdd?t ?rzind? öz h?llini taps?n. M?n bu m?s?l? il? ba?l? öz fikirl?rimi bildirmi?dim. Bir daha dem?k ist?yir?m ki, inki?af etmi? ölk?l?rd? bu i?l?ri s??orta ?irk?tl?ri görür. V?t?nda??n evi s??ortal?d?r, s??orta pulunu al?r, gedir özü üçün ev tikir. N?z?r? alsaq ki, bizd? bel? deyil, dövl?t bu m?s?l?ni öz üz?rin? götürür. Bir daha dem?k ist?yir?m ki, ?n göz?l nümun? göst?r?n ölk?l?rd?n biri Az?rbaycand?r, h?m keyfiyy?t, h?m müdd?t, h?m operativlik v? h?m d? v?t?nda?lara qay?? bax?m?ndan.

Ona gör? Az?rbaycan v?t?nda?lar? ?min ola bil?rl?r ki, ?n a??r m?qamlarda dövl?t onlar?n yan?ndad?r. Dövl?t orqanlar?, m?rk?zi v? yerli icra orqanlar?n?n nümay?nd?l?ri daim v?t?nda?lara qay??, diqq?t göst?rm?lidirl?r, daim v?t?nda?lar?n yan?nda olmal?d?rlar. Müvafiq icra orqanlar?n?n r?hb?rl?rin? v? m?sul ??xsl?r? göst?ri? verildi ki, onlar daim v?t?nda?lar?n probleml?ri il? m???ul olmal?d?rlar. ?cra ba?ç?lar? q?s?b?l?rd?, k?ndl?rd? olmal?d?rlar, v?t?nda?lar?n probleml?rini e?itm?lidirl?r, onlara bigan? qalmamal?d?rlar, onlara ??rait yaratmal?d?rlar, onlara d?st?k olmal?d?rlar, köm?k göst?rm?lidirl?r. Bu sah?d? çox ciddi islahatlar apar?l?r v? apar?lacaq.

Ümumiyy?tl?, idar?etm? sah?sind? islahatlar?n apar?lmas?na böyük ehtiyac var. M?n bunu demi??m, bu gün d?, ?vv?lki ç?x??larda da. H?r bir sah?d? inki?af üçün böyük meydan var. H?r bir sah?d?, ?g?r o sah?y? r?hb?rlik ed?n insanlar öz i?in? vicdanla yana?arlarsa, mütl?q n?tic? d? olacaq. Bu, ictimaiyy?t t?r?find?n d? mütl?q yüks?k qiym?tl?ndiril?c?k. Ona gör? bir daha dem?k ist?yir?m ki, yerli v? m?rk?zi icra orqanlar?n?n nümay?nd?l?ri daim v?t?nda?lar?n probleml?ri il? m???ul olmal?d?rlar.

Biz regional inki?af proqram?n? böyük d?r?c?d? yerl?rd?n g?l?n m?ktublar, sifari?l?r ?sas?nda formala?d?rm???q. Hans? probleml?r insanlar? narahat edir, biz o probleml?ri d? dövl?t proqram?na salm???q v? onlar? h?ll edirik. Amma b?zi hallarda bu layih?l?rin icras? il? ba?l? da bir çox qüsurlar, bir çox çat??mazl?qlar olur. Bunlar aradan qald?r?lmal?d?r. ?lb?tt? ki, ictimai n?zar?t daha da güclü olmal?d?r.

Ölk?mizd? makroiqtisadi v?ziyy?t sabitdir. M?n qeyd etdim, inflyasiya a?a?? s?viyy?d?dir – 2 faizd?n bir q?d?r çoxdur. Manat?n m?z?nn?si sabitdir. Bel? olan halda, ?lb?tt? ki, süni qiym?t art?m?na yol verm?k q?tiyy?n olmaz. B?zi hallarda b?zi m?hsullar?n qiym?tl?rind? art?m olur. Bunun heç bir ?sas? yoxdur. B?zi hallarda mövsümi xarakter da??y?r. Amma b?zi hallarda qiym?tl?r süni ??kild? art?r?l?r. ?ndi ölk? iqtisadiyyat?nda canlanma var. ?nsanlar?n al?c?l?q qabiliyy?ti art?r. Biz bunu indi statistik göst?ricil?rd?n görürük. ?ndi istehlak bazar?na n?zar?t ed?n qurumlar bunu görür. Maa?lar, müavin?tl?r art?r, problemli kreditl?rl? ba?l? öd?ni?l?r ba?lam??d?r. Ançaq biz imkan ver? bilm?rik ki, bundan hans?sa nat?miz adamlar, möht?kirl?r istifad? etsinl?r, qiym?tl?ri süni ??kild? qald?rs?nlar, yaxud da ki, hans?sa bir inhisarç?l?qla m???ul olsunlar. Ona gör? istehlak qiym?tl?rin? daim n?zar?t olmal?d?r. Süni qiym?t art?m?na q?tiyy?n yol verilm?m?lidir. Müvafiq qurumlar bu i?l?rl? çox ciddi m???ul olmal?d?rlar.

S?naye istehsal? sah?sind? iri s?naye mü?ssis?l?rinin yarad?lmas? prosesi yax?? n?tic?l?r verir. Ancaq biz çal??mal?y?q ki, kiçik, orta s?naye mü?ssis?l?ri daha da f?al olsun, h?m yenil?ri yarad?ls?n, h?m d? f?aliyy?td? olan s?naye obyektl?ri öz i?ini t?kmill??dirsinl?r ki, r?qab?tqabiliyy?tli m?hsullar istehsal olunsun. Bu, h?m i? yerl?ridir, h?m yerli istehsald?r, idxaldan as?l?l???n aradan qald?r?lmas?d?r. S?naye parklar?n?n bu sah?d? böyük ?h?miyy?ti var. Bizd? s?naye parklar?nda, s?naye zonalar?nda 60-a yax?n rezident var. Bu parklara, zonalara art?q 3,3 milyard dollar s?rmay? qoyulub. ?g?r biz s?naye parklar?n? yaratmasayd?q, bu v?sait d? qoyulmazd?. Orada güz??tli ??rtl?r t?tbiq olunur, investorlar v?sait qoyur, i? yerl?ri yarad?r v? n?tic? etibaril? ölk?miz inki?af edir.

?n?aat sektorunun inki?af?na biz daha böyük diqq?t göst?rm?liyik. ?n?aat sektorunda haz?rda canlanma var. ?n?aat sektorunda minl?rl?, on minl?rl? insan i?l?yir. Haz?rda Bak? ??h?rind? 400-? yax?n çoxm?rt?b?li bina tikilir. Bu, onu göst?rir ki, bu sektorda çox böyük canlanma, ir?lil?yi? var, tikinti materiallar?n?n istehsal? art?r. Y?ni, in?aat sektoru iqtisadiyyat üçün çox böyük ?h?miyy?t da??yan sah?dir. Burada, ?lb?tt? ki, dövl?t t?r?find?n sahibkarlara tam d?st?k verilm?lidir, bütün bürokratik ?ng?ll?r aradan qald?r?lmal?d?r. ?lb?tt? ki, sahibkarlar da dövl?t n?zar?ti alt?nda bütün memarl?q v? ??h?rsalma qaydalar?na ?m?l etm?lidirl?r.

M?nzil ?n?aat? Dövl?t Agentliyinin x?tti il? birinci sosial evl?r layih?si u?urla ba?a çat?b. Yasamal ya?ay?? kompleksi istifad?y? verilib. M?n bu kompleksin aç?l???nda olmu?am. ?ndi is? ikinci layih? icra edilir - Hövsan q?s?b?sind?. Orada indi 3 min? yax?n m?nzil in?a edilir. Bu qurum - M?DA m?nim t???bbüsüml? yarad?ld? v? m?hz sosial m?na da??yan bir layih?dir. Sosial evl?rin tikintisi minl?rl? ail?nin m?nzill? t?min edilm?si üçün ??rait yarad?r. Bu, minl?rl? i? yeri yarad?r v? eyni zamanda, in?aat sektoruna böyük t?kan verir. Y?ni, t?kc? bir ya?ay?? kompleksind? 3

min? yax?n m?nzilin tikintisi görün n? q?d?r insan? bu i?l?r? c?lb edir, n? q?d?r sahibkar? i?l? t?min edir.

K?nd t?s?rrüfat? il? ba?l? apar?lan islahatlar haqq?nda m?ruz? edildi. Bu sah? d? daim diqq?t m?rk?zind?dir. Bildiyiniz kimi, dövl?t bu sah?y? çox böyük d?st?k, yard?m göst?rir. Güz??tli ??rtl?rl? gübr?l?r, yanacaq, subsidiyalar, texnika verilir. M?n dey? bil?r?m ki, Az?rbaycan bu sah?d? dünya miqyas?nda fermerl?r? d?st?k bax?m?ndan ?n qabaqc?l ölk?l?rd?n biridir. H?m d? onlardan vergil?r d? tutulmur, torpaq vergisi istisna olmaq ??rti il?. Y?ni, bu sah?y? maksimum d?st?k verilir. Bu sah?d? apar?lan islahatlar, ?min?m ki, daha da böyük n?tic?l?r? g?tirib ç?xaracaq. Hesab edir?m ki, idiki 3,6 faiz art?m bizim potensial?m?z? tam ?ks etdirmir. Çünki bu q?d?r i?l?r görülür – h?m meliorativ t?dbirl?r, h?m dövl?t t?r?find?n d?st?k. F?nd?qç?l?q, üzümçülük, pamb?qç?l?q, tax?lç?l?q, meyv?çilik, t?r?v?zçilik sah?sind? görül?n i?l?r indi burada m?ruz?d? d? s?sl?ndi. Y?ni, bizim istehsal?m?z v? ixrac?m?z böyük d?r?c?d? art?r. M?n hesab edir?m ki, görülmü? i?l?ri v? islahatlar? n?z?r? alsaq k?nd t?s?rrüfat?nda art?m daha da yüks?k ola bil?r.

Az?rbaycanda k?nd t?s?rrüfat? texnoloji sah?y? çevrilm?lidir v? burada yeni mexanizml?r, o cüml?d?n aqrar s??orta mexanizmi t?tbiq edilm?lidir. Bununla paralel olaraq, biz k?ndl?rd? investisiya layih?l?rinin icras? il? ba?l? dü?ünm?liyik. M?n tap??r?q verir?m ki, K?nd T?s?rrüfat? Nazirliyi, ?qtisadiyyat Nazirliyi, ?m?k v? ?halinin Sosial Müdafi?si Nazirliyi birg? i?l?sinl?r. B?lk? i?çi qrup da yarad?la bil?r ki, k?ndl?rd? investisiya layih?l?rinin icras? il? ba?l? t?klifl?r haz?rlans?n. H?r bir k?nd üzr? bel? proqram ola bil?r. Biz investisiyalar? daha çox ??h?rl?r? c?lb edirik. Ancaq k?ndl?rin yeni inki?af konsepsiyas? haz?rlanmal?d?r.

?lb?tt? ki, m?n bütün bu i?l?rd? sahibkarlar?n rolunu qeyd etm?k ist?rdim. Son vaxtlar Az?rbaycanda güclü sahibkarlar sinfi formala??b. M?n sahibkarlar? daim d?st?kl?yir?m, sahibkarlarla çoxsayl? görü?l?rd? onlara öz d?st?yimi ifad? edir?m, dövl?t onlar? d?st?kl?yir, h?m güz??tli kreditl?rl?, h?m tövsiy?l?rl? v? yarad?lm?? ??raitl?. ?g?r infrastruktur layih?l?ri olmasa idi, sahibkar investisiya qoya bilm?zdi. ?g?r i??q, qaz, yol yoxdursa, hans? sahibkar harasa v?sait qoya bil?r. Biz bunu yaratd?q, üst?lik kreditl?r d? verdik. Bu gün? q?d?r sahibkarlara 2 milyard manatdan çox güz??tli ??rtl?rl? kreditl?r verilmi?dir. T?kc? bu il 170 milyon manat h?cmind? kredit veril?c?k, ?vv?ll?r verilmi? v? qaytar?lan kreditl?r hesab?na. Ona gör? sahibkarlar bundan sonra da f?al olmal?d?rlar v? yeni mü?ssis?l?r, i? yerl?ri yarad?lmal?d?r. M?n onlara tövsiy? etmi?dim ki, mövcud mü?ssis?l?rd? ?lav? i? yerl?ri yarats?nlar. Çünki dövl?t 40 min öd?ni?li ictimai i? yeri yarad?r. M?n? veril?n m?lumata gör?, sahibkarlar bu il t?qrib?n 8 min öd?ni?li ictimai i? yeri yaradacaqlar. Bu, onlar üçün böyük bir yük olmayacaq, ancaq v?t?nda?lar?n m???ulluq problemini h?ll ed?c?k. Bax?n, dövl?t v? öz?l sektor ancaq bir il ?rzind? 50 min? yax?n ictimai i? yeri yaradacaq. ?lb?tt?, biz gözl?yirik ki, yeni mü?ssis?l?r, yeni s?naye sah?l?ri yarad?ls?n v? burada i? yerl?ri kifay?t q?d?r çox olsun.

Bu il bölg?l?rd? be? "ASAN xidm?t" m?rk?zinin yarad?lmas? n?z?rd? tutulur v? bel?likl?, onlar?n say? 20-y? çatacaq. M?n? veril?n m?lumata gör?, Bak? ??h?rind? d? yeni m?rk?zl?rin tikintisin? ehtiyac var. Çünki "ASAN xidm?t"in funksiyalar?n?n h?cmi v? müraci?tl?rin say? art?r, b?zi yerl?rd? növb?l?r yaran?r. Biz "ASAN xidm?t"i m?hz ona gör? yaratd?q ki, bu, asan olsun, bu xidm?t rahat olsun, növb? olmas?n, heç bir pozuntu olmas?n, ??ffaf olsun. Buna nail olmu?uq. "ASAN xidm?t"in b?y?nm? ?msal? 100 faiz? yax?nd?r. Ancaq n?z?r? alsaq ki, funksiya geni?l?nir v? müraci?tl?rin say? art?r, b?zi yerl?rd? növb?l?r yaran?r. Ona gör? göst?ri? vermi??m ki, - ilkin v?sait d? ayr?ld?, - Bak? ??h?rind? ?lav? iki "ASAN xidm?t" m?rk?zi yarad?ls?n v? bel?likl?, onlar?n say? 22-y? çatacaq.

Görülmü? i?l?r dem?y? ?sas verir ki, biz düzgün yolday?q. Buna heç bir ?übh?miz yoxdur. ?qtisadi, sosial sah?l?rd? v? bütün ba?qa sah?l?rd? islahatlar bundan sonra da apar?lacaq. Bildiyiniz kimi, bu yax?nlarda m?hk?m?-hüquq sah?sind? islahatlarla ba?l? müvafiq F?rman imzalanm??d?r. Hesab edir?m ki, onun icras? bu sah?d? d? ciddi dönü?? s?b?b olacaq. Y?ni, biz g?r?k h?r bir sah?d? ir?li ged?k. Yenilikl?r, müsb?t t?crüb?, dünyada mövcud olan ?n müt?r?qqi yana?ma Az?rbaycanda t?tbiq edilm?lidir. N?z?r? almal?y?q ki, bizim neft-qaz sektorumuz da iqtisadiyyata böyük d?st?kdir. N?z?r? almal?y?q ki, biz indi n?qliyyat m?rk?zl?rind?n birin? çevrilirik. Bu yax?nlarda Çind? keçirilmi? "Bir k?m?r, bir yol" Forumunda Az?rbaycan?n i?tirak? bir daha onu göst?rir ki, ölk?miz bu ön?mli layih?nin t?rkib hiss?sidir. Bizim g?lirl?rimiz artacaq, maliyy? v? iqtisadi imkanlar?m?z daha da böyüy?c?k.

Biz ?ld? edilmi? nailiyy?tl?rl? kifay?tl?nm?m?liyik, daim ir?liy? baxmal?y?q. ?min?m ki, biz bu ili d? u?urla ba?a vuraca??q, 2019-cu il d? ölk?miz üçün, xalq?m?z üçün u?urlu olacaq. Sa? olun.

www.president.az